

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 8 APRIL 2025

Vergaderzaal 5

1. Agendacommissie

2. Vaststellen Dordtse Omgevingsvisie 2.0; Eiland met kwaliteit – Raadsvoorstel

Voorzitter: De heer Den Heijer
Raadsgriffier: De heer Den Boer
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Ayverdi (DENK)
Mevr. Boom-Vos (VVD)
Dhr. Bootsman (GroenLinks)
Dhr. Damen (Partij van de Arbeid)
Dhr. Van Dam Timmers (CDA)
Mevr. Dijkstra (Gewoon Dordt)
Dhr. Droog (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)
Mevr. De Heer (Forum voor Democratie)
Mevr. Jager (Beter voor Dordt)
Mevr. Kamphuis (SP)
Dhr. Laban (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Mevr. Striebeck (VSP)
Dhr. De Vries (VSP)
Dhr. Wringer (Beter voor Dordt)

Portefeuillehouder: -

Ambtelijke ondersteuning: Dhr. Cornax

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren, jongens en meisjes, welkom bij de commissievergadering van de gemeenteraad van Dordrecht. En we gaan het vandaag hebben over het raadsvoorstel vaststellen Dordtse Omgevingsvisie 2.0, een Eiland met kwaliteit. Ik zie veel instemming. Het spreekt aan. Ik wil alle commissieleden van harte welkom heten, die hier vanavond zitten, achter mij mensen op de publieke tribune, ambtelijke ondersteuning, de heer Cornax. En ik kan me zomaar voorstellen dat de wethouder ergens in de buurt, of in de verre verte met heel veel aandacht deze sessie zal volgen. En eigenlijk voor het verslag vraag ik de raads- en commissieleden zich kort voor te stellen. En ik begin, voor uw blik, aan mijn rechterzijde. En ik begin met onze griffier.

De heer Den Boer: Mark den Boer, commissiegriffier.

Mevrouw Boom-Vos: Karin Boom, Dordtse VVD.

De heer Van Dam Timmers: Jan van Dam Timmers, CDA Dordrecht.

Mevrouw De Heer: Betsie de Heer, Forum voor Democratie.

De heer Droog: André Droog, ChristenUnie/SGP.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer Bootsman: Nick Bootsman, GroenLinks.

De heer Van der Meer: Frans Bauke van der Meer, GroenLinks.

De heer Ayverdi: Emin Ayverdi, DENK.

Mevrouw Kamphuis: Meta Kamphuis, SP Dordrecht.

De heer Gündogdu: Aydin Gündogdu, Op Ons Eiland.

De heer De Vries: André de Vries, VSP Dordrecht.

Mevrouw Striebeck: Bernadette Striebeck, VSP.

Mevrouw Dijkstra: Marjanne Dijkstra, Gewoon Dordt.

De heer Damen: Leo Damen, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Jager: Ineke Jager, Beter voor Dordt.

De heer Wringer: Jan-Willem Wringer, Beter voor Dordt.

De heer Cornax: Lauran Cornax, beleidsadviseur ruimtelijke ordening gemeente Dordrecht.

De voorzitter: En mijn naam is Rolin den Heijer. En ik mag vanavond jullie voorzitter zijn. In 2021 stelde de raad de Omgevingsvisie 1.0 vast. Toen al is er aangekondigd dat er binnen afzienbare tijd een Omgevingsvisie 2.0 zou komen, die belangrijker zou zijn dan de 1.0 versie. De 2.0 versie ligt vanavond voor de eerste keer voor. Het is een lijvig en veelomvattend stuk. En de heer Van Dam Timmers had op pagina 117 al een aantal opmerkingen. We gaan er met plezier voor zitten vanavond. Het gaat echt over alle vraagstukken over de fysieke leefomgeving op het eiland van Dordrecht. Daarom is besloten het stuk in een aantal stappen te behandelen. We beginnen vanavond met een technische sessie over de opzet en de rol van de Omgevingsvisie 2.0. Aan het einde van de vergadering zal ik bij u inventariseren over welke deelgebieden ruimtelijke keuzes en/of overige onderwerpen uit de Omgevingsvisie 2.0 u nog meer technische toelichting wilt. Voor deze verdieping worden dan de Dordtse Dinsdagen van 6 en 13 mei gebruikt. Indieners van zienswijzen kunnen op deze data desgewenst ook inspreken.

En dit is een langjarig traject. Ik denk dat de raadsleden, die ook in de vorige periode actief zijn geweest, hier veelvuldig mee kennis hebben gemaakt. En het is vandaag een belangrijk moment om ook met de nieuwe raad deze stappen en de werking van de Omgevingsvisie nader te bekijken. En we hebben vandaag een gast. Mijnheer Cornax, van harte welkom. U heeft u zojuist ook voorgesteld. En ik geef de heer Cornax ook de gelegenheid om een presentatie te geven, is mij verteld. Gaat uw gang. Voordat u begint, moet ik altijd even de vraag stellen, wat vindt u zelf prettiger, wilt u gewoon door iedereen onderbroken worden tijdens uw presentatie? Of zegt u, wacht even tot het einde, veeg de boel even op? Of heeft u de presentatie op een manier ingericht dat beide varianten zelfs misschien mogelijk zijn.

De heer Cornax: Ik zou de voorkeur hebben voor de tweede variant, de vragen achteraf.

De voorzitter: Ik zie dat dat op instemming kan rekenen. Ik geef u de gelegenheid voor uw presentatie. Gaat uw gang.

De heer Cornax: Dank u wel, voorzitter. Mijn naam is Laurant Cornax, beleidsadviseur bij de gemeente Dordrecht en tevens projectleider voor deze Omgevingsvisie 2.0. Ik zal vanavond een algemene toelichting geven op de Omgevingsvisie 2.0, het proces en algemeen over de inhoud van deze 2.0 versie. Daarbij, en dat komt zo meteen ook nog wel eventjes in beeld, wil ik meegeven dat, zoals jullie ook ondervonden hebben, is de Omgevingsvisie heel breed, raakt aan heel veel onderwerpen, heel veel thema's. En ik heb ook maar een beperkt vermogen, wat dat betreft. Ik zou niet op al die onderwerpen en thema's beantwoording kunnen voorzien. Vandaar ook deze insteek, dat wanneer er nog vragen zijn of onderwerpen, doelen, deelgebieden nader uitgelicht moeten worden, dat we daar volgende sessies voor hebben. Vanavond wil ik het in ieder geval hebben over het instrument Omgevingsvisie. Werd net al meegegeven dat in Dordrecht hebben we al een Omgevingsvisie 1.0. Daar even op terugblikken. Dan wil ik stilstaan bij de Omgevingsvisie 2.0. En ik wil ook stilstaan hoe de stad daarbij betrokken is, om te komen tot die Omgevingsvisie 2.0. En uiteindelijk wil ik nog even een blik werpen op hoe we dan gaan werken met de Omgevingsvisie 2.0, als gemeente zijnde. Hier nog een keer de disclaimer van zojuist. Het instrument Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie is 1 van de 6 kerninstrumenten onder de Omgevingswet. Deze Omgevingswet, die per 1 januari 2024 in werking is getreden, de Omgevingsvisie is daar een instrument van. Andere instrumenten zijn bijvoorbeeld programma's of het omgevingsplan. In de Omgevingsvisie neemt een bevoegd gezag ambities en doelstellingen voor de fysieke leefomgeving voor de langere termijn op. En dit doet zij op hoofdlijnen, op een strategisch niveau en probeert dat ook integraal te doen. Vooral de samenhang te bekijken tussen verschillende beleidsvelden en hoe die zich verhouden tot elkaar in de fysieke leefomgeving. En zoals ik net aangaf, dat gebeurt in de Omgevingsvisie op de hoofdlijnen. Een nadere uitwerking kan dan geschieden in het instrument programma's. En programma's kunnen thematisch van aard zijn. Denk daarbij aan bijvoorbeeld het programma Opwek Duurzame Energie wat eraan zit te komen. En programma's kunnen ook gebiedsgericht zijn. Zo werken we nu bij de gemeente aan zogenaamde gebiedsprogramma's ook. Hier zien we de beleidscyclus onder de Omgevingswet.

En in het rode kwadrant, dat is het kwadrant van beleidsontwikkeling, dat is daar waar de Omgevingsvisie zich bevindt. En in het volgende kwadrant, als we met de klok meegaan, komen we bij beleidsdoorwerking. En daar bevinden zich de programma's of het omgevingsplan, waarin eigenlijk die hoofdlijnen en kaders uit de Omgevingsvisie nader geconcretiseerd worden. Dan over de Dordtse Omgevingsvisie 1.0. Zoals net ook al aangegeven, die is in 2021 vastgesteld door de gemeenteraad van Dordrecht. En eigenlijk na de vaststelling zijn we er als gemeente mee gaan werken. En dat zien we bijvoorbeeld dat bij ruimtelijke initiatieven die getoetst worden aan de 7 doelen uit die Omgevingsvisie. Als voorbeeld heb ik hier eventjes aangegeven de omgevingstoets voor het ontwerpbestemmingplan Maasterras. Daar is eigenlijk het hele voornemen van het Maasterras beoordeeld aan de hand van de 7 doelen van de Omgevingsvisie. Verder zijn er ook een ander soort ruimtelijke initiatieven die binnenkomen bij de gemeente. En ook die initiatieven worden eigenlijk langs de lat van de 7 doelen van de Omgevingsvisie gelegd. En wanneer ze voldoen of bijdragen aan deze doelen, dan kunnen we daar als gemeente medewerking aan verlenen. Maar daarnaast kan het ook nog zo zijn dat een initiatief niet bijdraagt aan de doelen of niet aan de prioritaire doelen. En als we daar als gemeente toch medewerking aan zouden willen verlenen, dan wordt de raad om adviesrecht gevraagd. Ik heb begrepen dat dat tot op heden nog niet vaak is voorgekomen, wat zou kunnen betekenen dat de meeste initiatieven dan wel conform de kaders uit de Omgevingsvisie zijn. Dat de raad niet om adviesrecht hoeft te worden gevraagd dan wel dat voor ruimtelijke initiatieven de raad gewoon in stelling wordt gebracht, bijvoorbeeld door middel van destijds nog een bestemmingsplan waar de raad het bevoegd gezag voor is, of nu het omgevingsplan. Dan over de Omgevingsvisie 2.0. Zoals ook net al aangegeven, is bij vaststelling van de 1.0 al aangekondigd dat er op korte termijn aan een Omgevingsvisie 2.0 zou worden gewerkt. En een aantal redenen daarvoor werden gegeven, was dat er nieuw beleid beschikbaar zou komen, bijvoorbeeld de Regionale Energiestrategie, Toekomstbeeld voor de Binnenstad, Slijpen aan een Diamant. Dat soort stukken gaven ook wel aanleiding om de Omgevingsvisie te actualiseren, om die informatie in ieder geval op een juiste manier mee te nemen. Een gebied was ook nog wel onderbelicht gebleven in de Omgevingsvisie 1.0. Dat was het buitengebied. Daar is nu meer aandacht aan besteed in de Omgevingsvisie 2.0. En het algemene doel eigenlijk van de Omgevingsvisie 2.0 was om de visie wat beleidsrijker te maken en wat meer richting te laten geven. Daar waar de Omgevingsvisie 1.0 misschien nog wel gezien kon worden als een samenvoeging van sectoraal beleid, is bij deze 2.0 toch wel getracht om integraal te kijken, de samenhang tussen die verschillende beleidsthema's of domeinen in samenhang te beschouwen. Daarbij moet ik zeggen dat de 1.0 wel de basis is gebleven voor het werken aan de 2.0. In de 1.0 was er een hoofdopgaven opgenomen. Aantal te realiseren woningen, aantal toe te voegen banen. Deze hoofdopgaven hebben we ook weer in de 2.0 meegenomen, zij het iets aangepast. Wat meer passend bij de huidige situatie, zou ik zeggen. We werken weer met 7 doelen, die eerder ook in de 1.0 zijn gesteld. Ook wel met her en der wat nuances doorgevoerd, moet ik zeggen. En we werken ook weer met deelgebieden. En daar waar het in de 1.0 nog 6 deelgebieden waren, zijn het in deze 2.0 7 deelgebieden. Er is een extra deelgebied bijgekomen. Het is De Staart.

Als we naar de Omgevingsvisie 2.0 kijken, wat valt dan het meeste op? Is dat we in ieder geval geprobeerd hebben, ook al is het een lijvig document, om hem toch wat toegankelijker te maken, door te werken met een lagenopbouw. We hebben de Omgevingsvisie voorzien van een zelfstandig leesbare samenvatting, die als het goed is, voor eenieder redelijk te begrijpen is. Daar kan ik dit plaatje voor laten zien trouwens. Bovenaan de eerste laag is de samenvatting. Daaronder hebben we een deel A, waarin eigenlijk de complete, volledige Omgevingsvisie wordt gegeven voor de geïnteresseerde lezer. En daarachter hebben we nog een deel B, wat veel achtergrondinformatie bevat en wat toch wel echt vooral door experts gelezen zal worden. En daarnaast hebben we nog een laag met bijlagen. Zo hebben we de Omgevingsvisie in ieder geval wat toegankelijker proberen te maken. Zoals net ook aangegeven, integraler gekeken, integrale benadering. Zo hebben we gekeken, wat zijn kansen? Waar spelen nu confrontaties, als je verschillende beleidsdoelen naast elkaar legt? En waar leidt dat uiteindelijk tot het nemen van keuzes? En dat hebben we dan ruimtelijke keuzes genoemd. 28 zijn we er tegenkomen. Daar kom ik zo meteen nog even op terug. En we hebben aan deze Omgevingsvisie 2.0 ook kaartmateriaal toegevoegd, om het wat visueler te maken. En in deze kadertjes, voor jullie beeld, wat we nu rechts onderin zien, hebben even aangegeven, als er een wijziging is ten opzichte van de 1.0, dan hebben we dat daarmee aangeduid. Hier nog een keer de lagenopbouw, de samenvatting. Deel A, wat eigenlijk de complete Omgevingsvisie bevat. Sorry, deel A met de doelen en de deelgebieden en deel B met de nadere achtergrond. Ik laat dit plaatje even voor zich spreken. Zoals aangegeven, we hebben 7 doelen. En we hebben het op kaart visueel proberen te maken. En als je dat allemaal op elkaar legt en daar eens een keer goed voor gaat zitten en naar gaat kijken, dan krijg je hopelijk scherp, waar bieden doelen nu kansen aan elkaar of waar treedt er misschien wel confrontatie op? waar zou je keuzes moeten maken? En dat is wat we in deze Omgevingsvisie 2.0 getracht hebben beter te doen. En een voorbeeld van die keuzes. Ik heb hier een aantal voorbeelden weergegeven. Zoals ik net aangaf, zijn er uiteindelijk 28 van dit soort ruimtelijke keuzes geïdentificeerd en uiteindelijk ook toegevoegd aan de Omgevingsvisie. En dat loopt uiteen van concrete ruimtelijke keuzes, bijvoorbeeld, ik pak even de derde, we zetten in op 3 recreatiekerngebieden rondom de stad, tot principiële keuzes, of meer principiële keuzes, moet ik zeggen. En dat is dan de laatste, dat voor het buitengebied voorzien we een aantal hoofdfuncties, natuur, landbouw en recreatie. En stellen we dat wonen geen hoofdfunctie is voor dat buitengebied. Hoe hebben we de stad betrokken bij het komen tot deze Omgevingsvisie 2.0? Allereerst kon gesteld worden dat de stad en de inwoners en belanghebbenden al redelijk veel betrokken zijn op dit abstractieniveau. En met dit abstractieniveau bedoel ik dat van een Omgevingsvisie. En natuurlijk bij de 1.0 is ook een participatieproces georganiseerd en hebben participanten deelgenomen. Iets langer daarvoor is bijvoorbeeld ook een nieuw Dordts spel georganiseerd, waarin ook aan de stad is gevraagd, hoe zien jullie Dordrecht nu, het eiland van Dordrecht in de toekomst? Daarnaast wordt er ook een stap concrete participatie georganiseerd. Bijvoorbeeld de verschillende thema's uit de Omgevingsvisie, die worden uitgewerkt in programma's. Denk aan mobiliteit, in het kader van het Mobiliteitsplan is er veel geparticipeerd. Klimaatneutraal is ook zo'n voorbeeld.

En de ervaring leert ons dat hoe concreter een onderwerp is, hoe hoger de bereidheid om te participeren, lijkt in ieder geval. We hebben voor deze Omgevingsvisie, alles overwegend, gekozen om een doelmatige participatie te organiseren. Niet weer heel breed op te halen, hoe ziet u Dordrecht in 2040 of daarna? Want dat hebben we de afgelopen jaren al een paar keer gedaan. Maar om dit keer echt de kennis en kunde van de inwoners en belanghebbenden te benutten bij die ruimtelijke keuzes. En hen te vragen, we komen tot deze ruimtelijke keuzes als we het beleid op elkaar leggen, dat is misschien leuk bedacht hier op het Stadskantoor, maar wat zijn nog zaken waar wij overheen kijken en waar inwoners en belanghebbenden net ander zicht op hebben en eigenlijk die keuzes die voorliggen kunnen verrijken? Daaronder nog even, helemaal onderaan, een voorbeeldje gegeven van, waar waren we dan naar op zoek? En dan waren we echt op zoek naar input die ervoor zou zorgen dat je die keuze weloverwogen zou maken. Bijvoorbeeld als je inzet op een recreatiekerngebied, houd er dan rekening mee dat de wegcapaciteit naar die gebieden toe aandacht vraagt. En waren we minder op zoek naar input als, als we inzetten op recreatiekerngebied richt het dan zo en zo in. Dat was voor dit participatieproces niet waar we naar op zoek waren. En voor dit participatieproces hebben we een digitale omgeving, Doe Mee Dordrecht, opgesteld, waar die 28 ruimtelijke keuzes werden voorgelegd. En we hebben ook een fysieke bijeenkomst georganiseerd, en hebben we die 28 ruimtelijke keuzes ook voorgelegd aan bezoekers en genoteerd wat men ons wilde meegeven. Voor die 28 ruimtelijke keuzes hebben we ook de gemeenteraad geconsulteerd, tijdens een raadsconclusie. En nieuwe inzichten die dat opbracht, die hebben we dan meegewogen bij die ruimtelijke keuzes. Een mooi voorbeeld vond ik dat een van de ruimtelijke keuzes die geïdentificeerd was van, probeer die leegstaande ruimtes boven de winkels in de binnenstad nu beter te benutten, bijvoorbeeld door het te transformeren naar woningen. En daarbij werd dan ook aangegeven, en als je dat doet, heeft dat nog als bijkomend voordeel dat je de sociale veiligheid vergroot en dat je die panden ook gelijk een kans biedt om te verduurzamen. Al met al waren er geen grote bezwaren tegen die 28 ruimtelijke keuzes. En daarom zijn die ook opgenomen in deze Omgevingsvisie 2.0. Dat was het, ik noem het altijd maar eventjes tussen aanhalingstekens, informele participatieproces. En dan hebben we ook nog de wat formelere participatie. En dat was het moment dat we de ontwerp Omgevingsvisie 2.0 ter inzage hebben gelegd voor zienswijzen. Dat was eind vorig jaar, begin dit jaar. Daar zijn uiteindelijk 23 zienswijzen op ingediend. Uiteenlopend van particulieren tot organisaties en platforms. En daarnaast hebben we nog 5 overlegreacties ontvangen van de overlegpartners, zoals de provincie, het waterschap, Rijkswaterstaat. Het college heeft die zienswijzen en reacties van beantwoording voorzien in een Nota van Beantwoording. En naar aanleiding van een aantal punten uit zienswijzen zijn ook wijzigingen doorgevoerd in de Omgevingsvisie. En die staan allemaal opgesomd in hoofdstuk 4 van de Nota van Beantwoording. Dan, hoe gaan we werken met deze Omgevingsvisie 2.0? Heel mooi gezegd eigenlijk vind ik wel dat de Omgevingsvisie het fundament zal zijn bij toekomstige besluitvorming over nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Dat was 1.0 in principe natuurlijk ook. En dat proberen we met deze 2.0 nog meer te laten doorwerken binnen de gemeente Dordrecht, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Ruimtelijke initiatieven zullen ook weer getoetst blijven worden aan deze 7 doelen uit de Omgevingsvisie.

En daarnaast positioneren we de Omgevingsvisie ook iets meer als de kapstok of de paraplu voor al het andere beleid voor de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld de uitwerking in programma's. Daar heb ik deze figuur nog eventjes, die dat probeert te visualiseren. Althans, bovenin staat de Dordtse Omgevingsvisie. En dat bevindt zich vooral op strategisch niveau. En uitwerking kan dan thematisch gebeuren, bijvoorbeeld in thematische programma's, of gebiedsgericht in gebiedsprogramma's. Nu moet ik ook zeggen dat er dan wel weer situaties ontstaan, dat naar aanleiding van het Mobiliteitsplan worden wel weer wijkuitwerkingen opgesteld. Dan zie je ook wel dat thematisch en gebiedsgericht ook wel weer door elkaar gaat lopen. Maar dat is denk ik ook wel hoe ... De praktijk moet gaan uitwijzen hoe we hiermee omgaan, onder de Omgevingswet. En dan als laatste kan ik nog meegeven dat deze Omgevingsvisie kijkt vooruit, maar ik kan natuurlijk niet alles over ontwikkelingen in de toekomst zeggen. Daarom is de Omgevingsvisie ook een dynamisch document. En als er ontwikkelingen of inzichten zijn die daarom vragen, kan de Omgevingsvisie daarop inspelen en op worden aangepast. Maar daarbij zouden we wel willen meegeven dat de Omgevingsvisie 2.0 is de basis. En alleen als er echt aanleiding toe is, zou je toe willen werken naar wijzigingen. En op wat voor interval of wat voor termijn je dan wijzigingen kan verwachten, dat is ook iets wat de praktijk zal moeten uitwijzen. Sorry, als laatste, het is in ieder geval niet voor ons de bedoeling, althans, dat we over een paar jaar weer beginnen met een Omgevingsvisie 3.0 en dat groots aanpakken. En dat was dan eventjes mijn algemene toelichting over deze Omgevingsvisie 2.0.

De voorzitter: Afgezien van het sombere einde, dank voor de heldere toelichting, volgens mij. Ik zag al een vinger achterin, bij de heer Van der Meer. En ik zie inderdaad mevrouw Kamphuis. Ik denk dat eigenlijk bij iedereen dan ... Ik inventariseer zo wel even eens wat. Zullen we gewoon links achterin starten? Fractie DENK, leidt het tot vragen aan uw zijde?

De heer Ayverdi: Ik zal mijn vragen straks richten. Nu even niet. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Graag gedaan. Dan ga ik naar de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dank u wel, voorzitter. Even een praktische vraag. Ik snap dat we niet elke twee jaar een nieuwe Omgevingsvisie gaan doen. Maar die Omgevingsvisie wordt vertaald naar programma's. Daar heb ik u over gehoord. Ik heb u niet gehoord over het omgevingsplan, wat we wel als raad moeten vaststellen, als ik het goed heb. En ik neem aan dat die beide niveaus, als ik het zo mag noemen, wel regelmatig kunnen worden bijgesteld, als daar aanleiding toe is, programma's en omgevingsplan.

De voorzitter: De heer Cornax.

De heer Cornax: Ik kan me goed voorstellen dat het omgevingsplan regelmatig wordt bijgesteld, ook wanneer er een nieuw initiatief zich aandient wat een wijziging van het omgevingsplan vraagt, maar wel in lijn is met de doelen van de Omgevingsvisie. Dan kan ik me voorstellen dat die situatie vaker voorkomt dan dat we de Omgevingsvisie aanpassen.

De voorzitter: De heer Laban. Nee? Dan tel ik terug. De heer Van Dam Timmers, de spanning loopt op, maar gaat uw gang.

De heer Van Dam Timmers: Dat is natuurlijk niet nodig, voorzitter. Dit bevat een document van 184 pagina's, waarin u net zelf zei, we gaat het de komende jaren niet meer aanpassen. Maar dan ontstaan er natuurlijk een paar vragen vanuit onze fractie, en dan met name over eigenlijk de status van dit document en wat er daarin ook nodig is om dat eventueel aan te passen. Want er staan bijvoorbeeld een heleboel plaatjes in dit document. Dat zijn, laat ik het zo zeggen, vaak hoog over plaatjes, waarin toch een soort vlekkenkaart wordt gebruikt. Hoe moet ik dat lezen? Hoe vast staat zo'n kaartje? En wat is dan de status van zo'n kaartje? Dat is eigenlijk vraag één. Bijvoorbeeld het kaartje op pagina 34, vind ik daar een interessant kaartje aan. En ik zou die graag wat breder toegelicht willen hebben van, wat de status is van de verschillende in de legenda genoemde stukken of artikelen? En de tweede vraag, die zou ik ook graag wat verder toegelicht willen hebben, op pagina 117 van de visie staan op zich een paar interessante dingen. Goed om ver vooruit te kijken. Maar ik vraag me dan af, er staat ook weer een plaatje, en dat is bij punt A6.7.6, toekomstbestendige economie, wat er dan precies bedoeld wordt met subgebied 3? En wat daar de ideeën achter zijn? En dat is het even voor nu.

De voorzitter: Er was al een disclaimer aangekondigd vanuit de ondersteuning.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, mag natuurlijk ook als technische vraag uiteindelijk, als dat ...

De voorzitter: Ja hoor, zeker. Laten we kijken hoever we vanavond komen. En we hebben natuurlijk nog straks het gesprek over de vervolgssessies, waar we misschien wel wat verder de verdiepingsslag kunnen maken. Maar laten we kijken hoever we in dit geval kunnen komen. Ik geef u het woord.

De heer Cornax: Dank u, voorzitter. Voor de eerste vraag, de status van de kaartjes, het zijn inderdaad relatief hoog over kaartjes. En daar is ook wel doelbewust voor gekozen, omdat dat past bij het abstractieniveau van zo'n Omgevingsvisie. Je denkt vooral, noem het een vlekkenkaart of noem het in hoofdlijnen, en je zou niet willen dat als je ergens een hoofdlijn op een kaart weergeeft dat iemand vervolgens veel rechten wil ontlelen aan het feit dat er bijvoorbeeld een pijl over een perceel loopt, terwijl dat meer een indicatieve pijl is dan een heel harde plan juridische afkadering. De status van de kaartjes is denk ik passend bij het abstractieniveau van de Omgevingsvisie op hoofdlijnen. En in principe, de onderwerpen die op de kaart zijn weergegeven, die volgen wel direct uit de tekst uit de Omgevingsvisie. In die zin verbeelden de kaartjes dat wat in de tekst is beschreven.

De voorzitter: Dat leidt tot een vervolgvraag.

De heer Van Dam Timmers: Nog een aanvullende vraag daarop. Stel ik ben als gemeenteraadslid ongelukkig met een deel van de vlekkenkaart, kan ik dan de kaart amenderen?

De voorzitter: De kaart amenderen.

De heer Cornax: Ik kan me dat voorstellen.

De heer Van Dam Timmers: Er wordt een beetje gelachen, maar dat is natuurlijk een heel belangrijke vraag. Want als wij hier een Omgevingsvisie 2.0 vaststellen en er staan vlekken in die kaart, die vanuit onze politieke visie bijvoorbeeld daar niet mee stroken, dan kan dat natuurlijk een reden zijn om dat te willen amenderen. En ik wil graag technisch snappen hoe je dat eventueel zou moeten kunnen doen.

De voorzitter: Uw vraag is volgens mij helder. Alleen ik kan me ook voorstellen, voor de mensen thuis, die hiernaar mee zitten te kijken, dat ze helemaal het spoor bijster zijn. Want ik denk niet dat ze op schoot de visie mee zitten te bladeren. Kunt u misschien iets nader duiden wat in dat kaartje staat, wat u daar ziet en wat het voorbeeld dan eigenlijk is wat u hier schetst? Zodat ook de rest er wat meer kennis van kan nemen.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, dat wil ik natuurlijk best doen. Maar dit gaat natuurlijk om een technische sessie. En het is natuurlijk geen politieke sessie. Ik probeer vandaag ...

De voorzitter: Stel nou dat ...

De heer Van Dam Timmers: Kijk. laten we pagina 34 voor ons nemen. We zitten hier met kaartjes.

De voorzitter: Casus pagina 34.

De heer Van Dam Timmers: Ik moet het met de kaartjes doen. Daarin zie je bijvoorbeeld grote bouwprojecten. En dan zie je ook verdichtingslocaties. Dat is natuurlijk eventuele toekomstvisie. Dat is niet door de raad vastgesteld beleid, op dit moment. In feite dit kaartje wat je nu vaststelt, is nieuw beleid op dat moment. Dat stellen we dan met elkaar vast. En stel ik vind een deel van die verdichting stom of vinden we vanuit onze fractie stom of we zijn daar geen voorstander van. De hoogwaardige entrees denken we, vinden we niet zo nodig bijvoorbeeld. Stel je bent dat van mening, dan is natuurlijk de vraag, hoe breng je dat dan onder de aandacht? Want het probleem is een beetje dat als je dit nu vaststelt, dan kan het college natuurlijk op basis van de visie die nu wordt vastgesteld over een paar jaar, maar in 2025 hebben jullie weloverwogen deze visie op deze manier vastgesteld. En dat was een abstracte kaart, maar hij is vastgesteld. En dat is een heel begrijpelijke gedachte. En daarom wil ik begrijpen, hoe is de status en wat kun je daaraan doen, als je dat zou willen?

De voorzitter: Volgens mij ziet uw vraag dan op twee aspecten. Is het ergens terug te vinden in beleid of kaders die we wel als raad hebben meegegeven? En zo niet, kunnen we daar dan nog iets aan doen of kunnen we daar ook later nog over doorspreken, zonder dat we nu onszelf te ver vastgelegd voelen in de visie, zoals die nu voorligt? De heer Cornax, gaat uw gang.

De heer Cornax: Ik denk voor dit voorbeeld van bijvoorbeeld verdichtingslocaties dat dat wel ... Dat waar het nu op de kaart is weergegeven, dat dat ook wel een vertaling is van dat wat in de tekst is aangegeven. Verdichten rondom wijkcentra. Als dat niet gewenst is vanuit uw fractie of vanuit de raad, dan denk ik dat het goed is om dat signaal af te geven, bijvoorbeeld door te amenderen, en dan kan dat worden aangepast, kan ik mij voorstellen.

De voorzitter: De andere vraag die daaraan voorafging was ook, op basis waarvan is dan die keuze gemaakt, waardoor dat nu in de Omgevingsvisie geland is?

De heer Cornax: Dat is wel het principe van verdichten, waar we veel waarde aan hechten in deze Omgevingsvisie nu. Daar is dit eigenlijk een voortvloeisel van, het verdichten rondom wijkcentra. En eigenlijk door dat op te nemen in deze Omgevingsvisie wordt dat kader vervolgens meegegeven voor verdere programma's of initiatieven of omgevingsplannen.

De voorzitter: Daarmee is pagina 117 ook afgerond? Nee. Wilt u nog een volgende vraag stellen? Want wat mij betreft doen we gewoon het rondje allemaal vragen hoor.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, dat lijkt me prima hoor. We kunnen ook zo meteen daarover terugkomen. Maar dat is natuurlijk echt een ander onderwerp. Als het gaat over pagina 117, staan echt wel verdere details genoemd. En ik ben gewoon benieuwd hoe ik dat moet duiden. En ik ben daar gewoon heel erg in geïnteresseerd wat de gedachtes daarachter zijn. Ik las dat niet zo terug. Ik dacht, misschien kan daar verdere duiding op komen.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Cornax: Dat gaat over subgebied 3 in het buitengebied, deze vraag. Ik kan een eerste antwoord geven, maar misschien is het ook wel goed om daar nog later een keertje op terug te komen, naar aanleiding van technische vragen, of misschien wel een volgende sessie aan te wijden. Maar zoals we net zagen, een van de ruimtelijke keuzes die we hebben toegevoegd aan de Omgevingsvisie is dat we voor het buitengebied een drietal hoofdfuncties voorzien. Dat is natuur, landbouw en recreatie. En daarbij hebben we op deze pagina 117 aangegeven dat voor dat subgebied 3 er iets meer ruimte is voor de functie wonen bijvoorbeeld of andere functies dan die 3 hoofdfuncties, waarbij dat absoluut geen hoofdfuncties zullen worden van dat subgebied 3, maar dat daar wel wat mogelijkheden geboden kunnen gaan worden. Bijvoorbeeld wanneer verrommeling in dat gebied kan worden opgeruimd door het toevoegen van, laat ik nu even zeggen, een handjevol woningen, dan zou dat een mogelijkheid kunnen zijn. Maar je zou in dat subgebied 3 ook wat andere recreatieve functies kunnen voorzien. Daarbij moet ik zeggen dat hier nog een kader voor wordt opgesteld wat nu precies dan mogelijk gaat zijn daar. Maar in deze Omgevingsvisie geven we dan mee, ten opzichte van de andere subgebieden uit het buitengebied voorzien we in dit subgebied 3 iets meer mogelijkheid. Maar ik zal daar ook wel bij aangeven dat die mogelijkheden niet legio zullen zijn.

De voorzitter: Dank voor uw beantwoording. Dan ga ik denk ik naar mevrouw Boom, van de fractie van de Dordtse VVD. Gaat uw gang.

Mevrouw Boom-Vos: Dank u wel, voorzitter. Ik zal eerst even wat globale vragen doen. En dan bewaar ik mijn detailvragen voor een andere sessie of voor later. Ik zit nog steeds te puzzelen. U geeft aan, de uitwerking in de programma's wordt later gedaan. Ze worden uitgevoerd. Waar ik alleen mee zit, hoe gaan wij als raad, als wij bijvoorbeeld met bepaalde voorwaarden in programma's mee willen denken of willen veranderen, hoe kunnen wij daar dan dat aangeven? Want ik begrijp door de nieuwe Omgevingswet is als het programma hier nu in de Omgevingsvisie staat, dat dan de raad er alleen maar wensen en bedenkingen kan opgeven, en geen voorwaarden meer. Mijn vraag is, klopt dat? En hoe zouden we dat wel kunnen doen? U gaf ook aan, de duurte van deze Omgevingsvisie zo lang mogelijk. Maar hoe gaat u dan om met nieuw beleid? Wordt dat automatisch opgenomen? Hoe gaat u om met een nieuw college, volgend jaar? Ik zie hier een heleboel collegedoelen in staan, maar het zou best wel kunnen dat een klimaatneutraal versneld of vertraagd wordt of dat we toch gaan bouwen in polders en niet meer alleen maar verdichten. Er wordt hier nee geschud, maar dat zou best wel kunnen. Hoe gaat u daarmee mee om dan? En u gaf aan, er zijn 28 keuzes gemaakt. Waar kan ik die overzichtelijk vinden, welke keuzes er gemaakt zijn? En dan nog een meer praktische vraag. De Omgevingsvisie 1.0 is in 2021 vastgesteld. Daar zijn amendementen toen op ingevoerd. Zijn die meegenomen? Bijvoorbeeld Dordwijkzone niet op slot. Ik zie wel een programma Dordwijkzone, maar ik weet niet wat die inhoudt. Is die daarin meegenomen?

De voorzitter: Dat zijn vier vragen volgens mij. Beginnen bij één.

De heer Cornax: We beginnen bij één. Eigenlijk ging de vraag over de mogelijkheden van de raad om nog uitgangspunten of aandachtspunten mee te geven bij de uitwerking van het programma. Daar hebben we een paar weken terug, op initiatief van de raadscommissie, een consultatie voor georganiseerd, denk ik, met eigenlijk diezelfde vraag, op welke manier kan de raad nog input meegeven of richting meegeven aan de uitwerking in de programma's? Als we sec de Omgevingswet bekijken, dan is het idee dat de raad de kaders meegeeft in de Omgevingsvisie, vaststelt. En dat het college vervolgens binnen die kaders een programma uitwerkt. Maar tijdens die consultatie kwam ook naar voren dat er toch wel behoefte is om wat meer betrokken te zijn dan enkel in de Omgevingsvisie de kaders mee te geven. En toen kwam onder andere naar voren dat voor onderwerpen en thema's waar bijvoorbeeld in de Omgevingsvisie nog niet voldoende kaders zijn meegegeven, dat er dan gewerkt kan worden met bijvoorbeeld een Startnotitie. En dat is aan de voorkant van het opstellen van het programma. En dat wanneer een programma richting vaststelling door het college gaat, want het college is bevoegd gezag voor het vaststellen van programma's, dat de raad dan inderdaad nog een keertje om wensen en bedenkingen wordt gevraagd, zodat het college die kan meewegen en overwegen bij de uiteindelijke besluitvorming. Dat zo aan de voorkant. En aan de achterkant de raad in ieder geval betrokken wordt.

Mevrouw Boom-Vos: Voorzitter, mag ik daar een verdiepingsvraag op stellen?

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Boom-Vos: Want u refereert terecht terug aan die consulterende sessie. Volgens mij is die consulterend geweest. Ik hoor u ook dingen zeggen, maar er blijft nog heel veel onduidelijk. Wat is er mogelijk? Wat wordt er afgesproken met het college? Kan ik niet helemaal van u verwachten. Dat snap ik. Maar wanneer krijgen we daar duidelijkheid over? Of kan die vraag bij de griffie gelegd worden?

De voorzitter: Een korte onderbreking. Mijnheer Van der Meer, u wilt hier op dit punt iets aanvullen?

De heer Van der Meer: Ja, een aanvullende vraag ook. Want het blijft zo in dit scenario dat het college aan zet is, waar het gaat over programma's. Maar daarna moet het vertaald worden in het omgevingsplan. En daar gaat de raad wel weer over. En dat is in die consultatie ook aan de orde geweest. De vraag is, als de raad vindt dat het college de visie niet goed vertaald heeft in de programma's, kunnen we dat dan bij het omgevingsplan corrigeren?

De voorzitter: Ik hoorde ook nog een verzoek aan de griffier. Daar zal ik me zo eens even nader over laten informeren. En uw verzoek was gericht aan de hand aan de heer Cornax. Gaat uw gang.

De heer Cornax: Dat lijkt mij wel dat wanneer een omgevingsplan, hoe moet ik het zeggen, planologische mogelijkheden gaat bieden voor een initiatief, ja of te nee, dat is aan de raad uiteindelijk. En misschien dat ik voor mijn beurt spreek, maar om antwoord te geven op uw vraag, er komt een raadsinformatiebrief vanuit het college richting de raad, waarin het college aangeeft hoe zij het voor zich zien dat de raad betrokken wordt bij het opstellen van programma's.

Mevrouw Boom-Vos: En daar zijn volgens mij verschillende aandachtsgebieden voor programma's benoemd, toch? En daar staat dan ook in die raadsinformatiebrief wat er met welk programma gedaan wordt, die nu in Omgevingsvisie staat? Ik ga het gelijk even in detail vastleggen.

De voorzitter: We kunnen dit ook gewoon zien als een verzoek wat nog doorgeleid wordt, via de griffie, naar het college, om deze onderdelen gewoon in een raadsinformatiebrief mee te nemen. Dan kan het college in al haar wijsheid besluiten wat ze daarmee al dan niet doet. Is dat de oplossing? Dan staat die bij deze genoteerd. U wilde nog reageren op de andere gestelde vragen, volgens mij. Gaat uw gang.

De heer Cornax: Want dat was de eerste vraag. De tweede vraag was, u vroeg zich af hoe nieuw beleid wordt meegenomen in de Omgevingsvisie? Het kan zomaar gebeuren dat er elk jaar een aantal nieuwe beleidskaders zijn, of dat er ontwikkelingen zijn in de wereld die misschien wel om een andere richting van de Omgevingsvisie vragen. Je zou kunnen denken dat je bij ... Laat ik even een concreet voorbeeld pakken. Stel er is een woningbouwproject wat niet in lijn is met de Omgevingsvisie, maar we met zijn allen toch wel graag zouden wensen, dan wordt de raad gevraagd om een adviesrecht.

Of om een advies, sorry, moet ik zeggen. Zodat een omgevingsvergunning voor buitenplanse afwijking kan worden afgegeven. Maar op dat moment moet de raad dan eigenlijk ook gevraagd worden om de Omgevingsvisie aan te passen, want anders is die ontwikkeling strijdig met de Omgevingsvisie. En dat is even een concreet voorbeeld van dat het best wel aannemelijk is dat er ontwikkelingen zullen zijn die om aanpassing van de Omgevingsvisie gaan vragen. Hoe we daar in de praktijk mee om willen gaan, je zou bijvoorbeeld kunnen denken dat je niet bij elk concreet initiatief gelijk de Omgevingsvisie wijzigt, maar dat je het opschrijft en eind van het jaar even de balans opmaakt van, we hebben drie locaties die niet passend zijn, dat moeten we corrigeren. En we zien dat er een nieuwe Regionale Energiestrategie is, dat moeten we ook verwerken. Dat zou kunnen. Ik durf dat niet met zekerheid te zeggen hoe dat in de praktijk eruit gaat zien.

De voorzitter: Ik zie wel dat dat tot een vraag leidt bij de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, dank. Aanvullend of eigenlijk een beetje hier gelijk aan. Het gaat natuurlijk over, welk visiedocument is natuurlijk leidend? En dan heb je ook natuurlijk regionale visies nog inderdaad. We hebben natuurlijk provinciaal beleid, waar je als gemeente onder hangt. We hebben natuurlijk nog landelijk beleid, ook op het gebied van ruimtelijke ordening. Gaat soms best hard. Maar wat wint er in beleid op welk moment? En wat is dan die status van de Omgevingsvisie? Dat blijft voor mij toch een heel moeilijk punt.

De voorzitter: Hoe verhoudt de Omgevingsvisie van Dordrecht zich tot beleid van andere overheden, tenminste medeoverheden? En tegelijkertijd ook daarbij opmerkend dat er zojuist gesteld is dat dat herijkt zal worden, regelmatig. Het is een beetje een soort APV-construct. Zo alles bij elkaar geveegd en aan het eind van het jaar ... Kunt u misschien wat nader toelichting geven over de aspecten die de heer Van Dam Timmers daarin naar voren brengt, hoe dat zich ook verhoudt tot beleid van medeoverheden?

De heer Cornax: Ik denk, het beleid van hogere overheden, dat dat in principe doorwerkt naar gemeentelijk niveau. Ik kan me voorstellen dat wanneer daar wijzigingen in plaatsvinden, die ervoor zorgen dat onze Omgevingsvisie daar sterk van afwijkt, dat we dat dan wel moeten corrigeren.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dan misschien ietsje scherper. Wat er nu in de Omgevingsvisie staat, dat klopt met het huidige provinciale en landelijke beleid? Kan ik dat dan zo vaststellen of is dat niet het geval? Daar ben ik wel benieuwd naar.

De voorzitter: De heer Cornax.

De heer Cornax: Voor zover ik weet, klopt dat. En van de provincie hebben we een zienswijze ontvangen, maar daarin is niet aangegeven, dit wijkt sterk af van ons beleid.

Van de landelijke overheid hebben dan geen zienswijze ontvangen, maar ik ga ervan uit dat dat in dezelfde lijn is.

De voorzitter: Er waren, als het goed is, nog twee resterende vragen.

De heer Cornax: De derde vraag ging over de 28 keuzes, waar die te vinden zijn. Die zijn in de samenvatting te vinden, in de witte kaders. Daar zijn ze per deelgebied onderverdeeld. En achter de presentatie, die jullie als het goed is ook als pdf hebben ontvangen vandaag. Na deze sheet, ik kan het wel even laten zien eigenlijk, heb ik ze ook allemaal nog een keertje opgenomen. Daar zijn ze te vinden. Dan de vierde vraag, hoe zijn de amendementen op de 1.0 meegenomen? Volgens mij zijn die verwerkt. Ikzelf heb geen reden om aan te nemen dat dat uiteindelijk niet is gebeurd. Ik was destijds niet betrokken, moet ik eerlijk bekennen. Maar dat is mogelijk iets wat ik ook nog even zou kunnen nakijken.

De voorzitter: Mevrouw Boom refereerde aan een specifiek amendement, volgens mij. Maar misschien kunnen we dat ook via de griffier even onder de aandacht brengen. U wilde er nog even op door?

Mevrouw Boom-Vos: Ik wil er meer een begrijp-vraag van doen.

De voorzitter: Daar zitten we voor.

Mevrouw Boom-Vos: Want u zegt, alles is verwerkt. Ik zie in de Omgevingsvisie een speciaal programma Dordwijkzone. Dat was een van de amendementen waar ik naar vroeg. Hoe kunnen wij dan als raad weten dat dit verwerkt is? Hoe zien wij dat programma Dordwijkzone ooit terug? Ooit als wens en bedenking? Of in een omgevingsplan? Maar hoe vaak? Ik heb nog nooit een omgevingsplan gezien. Het is allemaal nieuw. Hoe vaak gaat dat komen?

De voorzitter: De heer Cornax.

De heer Cornax: Dat is ook iets wat vorige keer tijdens de consultatie voorbij is gekomen, dat wanneer het college ... Stel het college gaat aan de slag met dit programma, dan kunnen ze de raad vragen om uitgangspunten in een Startnotitie mee te geven. Dat zal niet voor elk onderwerp of elk thema aan de orde zijn, verwacht ik. Aan het eind van het proces kan de raad om wensen en bedenkingen worden gevraagd. En voor die thema's en onderwerpen waarvan het college inschat, dit programma werken we gewoon uit binnen de kaders die in de Omgevingsvisie staan, of het is de verwachting dat die kaders uit de Omgevingsvisie volstaan voor de uitwerking van het programma, dan zullen ze, wanneer het college een programma vaststelt, ook via een raadsinformatiebrief de raad informeren over het feit dat dat programma is vastgesteld.

Mevrouw Boom-Vos: Nog mijn laatste vraag.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Boom-Vos: Want u zegt, het college kan wensen en bedenkingen opvragen. Maar ze kunnen het ook niet doen?

De heer Cornax: Dat is, en dan moet ik niet voor mijn beurt gaan praten, want dat is aan het college om dat uiteindelijk te besluiten hoe ze dat willen gaan doen. Maar zoals ik net aangaf, je kan je voorstellen dat er bepaalde onderwerpen of thema's zijn waarvoor kaders zijn gegeven in de Omgevingsvisie, die duidelijk genoeg zijn voor het college om daar binnen die kaders een programma uit te werken. En of ze dan daarvoor ook nog de raad om wensen en bedenkingen willen vragen? Ik kan me voorstellen, maar dan spreek voor mijn beurt, dat het niet voor elk onderwerp of elk thema aan de orde is dat een college dat zou willen doen. Maar misschien besluit het college anders en willen ze dat wel doen. Dat durf ik niet zeggen.

De voorzitter: Volgens mij hebben we daar de vragen bij deze beantwoord. En dan gaan we naar de andere kant. Ik geef mevrouw Jager het woord. Gaat uw gang.

Mevrouw Jager: Dank u. Twee dingetjes. Pagina 113 allebei. Daar valt mij op dat de poldergebieden worden genoemd. Poldergebied 1, 2 en 3. Maar die haal je hier niet uit. Zou het kunnen dat, op andere plekken ben ik er ook al tegenaan gelopen, dat als delen van wat getekend is, benoemd worden, dat dat ook aangegeven wordt? Die delen in een apart kleurtje doet, met een nummertje erbij. Want niet iedereen is doorgestudeerd in de polder. Voor anderen is dat wel handig. En ook als er iets aangelegd wordt van een park dat van daar naar daar loopt, dat dan even de weg die er langsloopt, die je duidelijk ziet, ook soms daar even bijgezet wordt welke dat is, want het is niet altijd helder. En ik denk, voor mensen die dat niet helemaal goed weten, maar die dat wel moeten bekijken, dat dat erg fijn zou zijn. Dat scheelt een heleboel tijd. En dan heb ik nog een vraag. En die is wat lastiger, denk ik. Dingen die we al eerder besloten hebben, die uitgevoerd zijn, in hoeverre wordt er met die ervaring nog iets gedaan van de resultaten daarvan binnen deze Omgevingsvisie? Ik zal een voorbeeld geven. Er staat hier bijvoorbeeld, de Nieuwe Dordtse Biesbosch is een nieuw gevarieerd natuur- en recreatiegebied dat zich ontwikkelt tot een Biesbosch-achtig landschap, met een duurzaam, robuust watersysteem als basis. Dat watersysteem was bedoeld om de stad te voorzien van fris water, in de sloten en vijvers. En dat lukt niet helemaal. Want toevallig van de week kregen we nog nieuws dat het Biggetjespark gesloten moet worden, omdat de vijvers zo vervuild zijn en dat de sloten in Sterrenburg vervuild zijn. Sterrenburg was het eerste wat fris water zou moeten hebben. Dit staat hierin. In hoeverre worden dergelijke plannen, die in het verleden gemaakt zijn en uitgevoerd zijn, gecontroleerd of dat waar is, in plaats van dat er gewoon op doorgeborduurd wordt? Dat zou ik wel graag willen weten. Dat is het, wat mij betreft, voor nu.

De voorzitter: Dat zijn geen twee dingetjes hoor dit. Zijn wel stevige dingen. Gaat uw gang.

De heer Cornax: Voor wat betreft de eerste vraag, over het verduidelijken van kaartmateriaal, specifiek dat voorbeeldje op bladzijde 113, dat volg ik. Er wordt gesproken over poldergebied 1. En vervolgens wordt dat niet op dat kaartje ernaast weergegeven. Ik kan me voorstellen dat dat helpt om dat te verduidelijken.

En de tweede vraag is lastig. Wat mij het eerste te binnen zou schieten, is dat het denk ik juist goed is dat we nog een keer in deze Omgevingsvisie 2.0 ook weer benadrukken dat die waterkwaliteit, of hoe benoemde u het, de basis is van dat nieuwe gebied.

Mevrouw Jager: Het staat hier hoor, robuust watersysteem als basis.

De heer Cornax: Robuust watersysteem.

Mevrouw Jager: Daar is een gigantisch grote put voor aangelegd zelfs.

De heer Cornax: En de praktijk laat nu zien dat het nog niet het gewenste effect heeft. Het is des te belangrijker, denk ik, dat we nogmaals in deze 2.0 de aandacht daarop vestigen.

Mevrouw Jager: Dat begrijp ik. Hij staat nog aan. Dat begrijp ik. Maar nu komt het boven water even. Er zitten vast wel meer dingen in die eerder besloten zijn en uitgevoerd en wat niet helemaal is wat het wezen moet. Maar hoe komt dat bij elkaar? Ik bedoel, ik zeg het nu en het wordt wel opgenomen, maar niemand gaat daarmee aan de gang, tenzij iemand zegt, die Omgevingsvisie moet daar en daar en daarop getoetst worden. Wie moet dat zeggen en hoe gaan dat gebeuren?

De heer Cornax: Zonder dat ik de precieze inhoud weet, maar ik kan me goed voorstellen dat deze kaders, die in de Omgevingsvisie en ook al in de 1.0 dan zijn meegegeven, dat die vervolgens zijn uitwerking kennen in bijvoorbeeld het programma Groenblauw. Waarin dan concreet maatregelen verder worden uitgewerkt en waarin dan, als het goed is, ook een vorm van monitoring wordt voorgesteld om te kijken of die maatregelen die worden voorgesteld worden de gewenste effecten hebben. Maar daarbij dan even de kanttekening dat ik niet zeker weet of dat ook zo is uitgewerkt in dat programma. Maar dat zou een weg kunnen zijn om scherp te houden, waar willen we naartoe, welke maatregelen nemen we daarop en hoe werken die maatregelen?

Mevrouw Jager: Maar het gaat me vooral om het feit dat we dergelijke maatregelen genomen hebben en dat we die uitgevoerd hebben en dat het niet gebracht heeft wat de bedoeling was. En hoe gaan we voorkomen dat het nu weer gebeurt? Dat is het punt. En kun je zeggen, we gaan monitoren, dan komen we er op een gegeven moment achter dat het weer niet gewerkt heeft. Ik zou graag willen dat we het voorkomen.

De voorzitter: Hij begint nu een beetje in een scheidslijn techniek, politiek te geraken, maar ik begrijp uw vraag wel gewoon heel goed hoor. Maar ik denk dat de heer Cornax ook niet verder de toelichting kan geven, dan zoals nu verwoord in de Omgevingsvisie en de vragen die daaraan raken, die door u gesteld zijn.

De voorzitter: Ik begrijp dat die mijnheer het niet verder uit kan leggen op dit moment, maar ik wilde het eventjes kwijt.

De voorzitter: Maar ik denk ook dat het goed voor u is om daar een scherp politiek oog op te houden, ook in de vervolgbesprekingen van dit stuk. De heer Damen, gaat uw gang.

De heer Damen: Dank u, voorzitter. Voorzitter, het kan zijn dat ik eroverheen gelezen heb, maar ik mis een paar onderwerpen. En ik wil graag weten of dat een bewuste keuze is geweest. Het gaat dan met name om het beleid ten aanzien van voetgangersverkeer. We gaan uit van het STOMP-principe. Daar staat stappen op de eerste plaats. In het hele verhaal kom ik daar weinig over tegen. Eigenlijk niets. En daarop aansluitend uiteraard het verkeer van mensen die in een rolstoel zitten of zich daarin moeten verplaatsen. Daar ook op aansluitend mis ik de winkelfuncties in de gebieden Krispijn en Reeland, Vogelbuurt. En met name dan, dat sluit op het vorig punt aan, langs de aanloopstraten. Is dat ook een bewuste keuze of is dat een omissie? En ten slotte, in de nota wordt gesproken over een strategische kantoorreserve. Maar dat vindt vrij weinig, tenminste, mij is geen goede analyse bekend over wat de kantoorfunctie van Dordrecht precies zou moeten zijn binnen de zuidvleugel van de Randstad. Ik heb het idee dat we langzamerhand een beetje op Zoetermeer beginnen te lijken, wat dat betreft. En dat lijkt me niet zo wenselijk. Dat lijkt me een onderwerp waar je ook in deze visie wat uitgebreider aandacht aan moet besteden, om te kijken wat je kansen en mogelijkheden zijn.

De voorzitter: Ik denk dat het zowel politiek als technisch waar is dat je nooit op Zoetermeer moet willen lijken. Dank voor die toevoeging. Dat we daar geen motie voor nodig hebben. Er zijn drie punten naar voren gebracht die de heer Damen mist. Ik hoop dat u daarop in kan gaan.

De heer Cornax: Dank u wel, voorzitter. De eerste vraag of opmerking ging over voetgangersverkeer en het STOMP-principe. In principe, bij het doel bereikbare stad wordt het STOMP-principe aangehaald en worden de hoofdlijnen voor wat betreft eigenlijk het hele mobiliteitsthema gegeven. En dit is misschien een voorbeeld van dat de Omgevingsvisie de hoofdlijnen bevat en dat de uitwerking in een programma gebeurt. En in dit geval is het programma dan het Mobiliteitsplan 2040. En dat is een verwarrende naam, dat het niet mobiliteitsprogramma heet. Maar feitelijk is het mobiliteitsplan een programma onder de Omgevingsvisie.

De voorzitter: De heer Damen.

De heer Damen: Maar ook daar ontbreekt de aandacht voor het wandelen, naar mijn idee.

De voorzitter: Volgens mij is de toelichting gegeven dat het als programma eronder hangt. Hoe dat verder vertaald zit in de Omgevingsvisie en of dat voor u voldoende is of voldoende gewaarborgd daarmee, daar kunt u alleen vragen of daar inderdaad beleidsmatige keuzes op zijn geweest? En u had ook nog twee andere voorbeelden genoemd.

De heer Damen: Winkelfunctie in combinatie met de aanloopstraten in de gebieden Krispijn. En dan met name op de Krispijnseweg en het Land van Valk. En dan praat je over de Vrieseweg, Reeweg en Sint Jorisweg.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Cornax: In het deelgebied woonwijken wordt ingegaan op voorzieningen, voorzieningenaanbod en er wordt gesproken, zie ik, over wijkwinkelcentra. Zoals ik het nu zo zie, wordt er volgens mij voor geen wijk de precieze centra benoemd bij naam.

De heer Damen: Maar wel op het kaartje op pagina 34, waar we het eerder over hadden hier.

De voorzitter: Pagina 34. Pak hem er allemaal even bij. Gaat uw gang.

De heer Cornax: Dat is het kaartje waarop de verdichting rondom wijkcentra is aangegeven. Hier is hij. Deze wijkcentra, waar rond verdichting kan plaatsvinden, die volgen uit de analyse van de verdichtingsstudie. Die komen daaruit voort. Of daar ook een bewuste keuze in is gemaakt om dat voor de genoemde twee locaties niet mee te geven, het verdichten rond die wijkcentra, dat zou ik moeten nazoeken. Dat kan ik nu zo niet beantwoorden.

De voorzitter: Dat kan de heer Damen zelf ook, want volgens mij is de verdichtingsstudie al bekend bij de gemeenteraad. We kunnen straks natuurlijk ook sowieso de verdiepingsslag even maken voor de andere twee sessies. Dat we überhaupt wat thema's gaan aanraken waar we dan even verder over door kunnen praten, want uw vragen raken ook gewoon aan, volgens mij, concrete thematiek met de verdichting, voorzieningenaanbod, welke keuzes daarin gemaakt zijn. Zullen we het zo doen?

De heer Damen: Ja, prima. Dan had ik nog een vraag over de analyse van behoefte aan kantoren en de kansen.

De voorzitter: Dat is inderdaad, daar nog niet op ingegaan. Die kans niet onbenut laten.

De heer Cornax: Klopt. Een analyse specifiek voor de Dordtse situatie is er inderdaad nog niet. Onlangs is er wel een provinciale analyse uitgebracht. Ik weet niet of u die toevallig voorbij hebt zien komen. Maar daar geeft de provincie Zuid-Holland ook aan, kantoren op locaties rondom intercity treinstations zijn wenselijk binnen de provincie. Dat is misschien een eerste stap in de analyse. Maar ik zou het bij de collega van economie kunnen peilen hoe zij ertegenaan kijken om ook zo'n analyse specifiek voor de Dordtse situatie te doen. Ik weet wel dat we het erover hebben gehad en dat het beeld bestaat dat die behoefte er is, kantoren rondom het station hier. Maar heel hard met cijfers te onderbouwen kon op dat moment nog niet. Daar zou een analyse aan kunnen bijdragen.

De voorzitter: Helder. Dan stap ik over naar de fractie Gewoon Dordt. Geen vragen? VSP. De heer De Vries.

De heer De Vries: Dank u wel, voorzitter. Graag. Ik wilde even teruggaan naar pagina 1, de samenvatting. Kort en begrijpelijk. En waar ik eigenlijk benieuwd naar ben ... Het is een hele mooie visie, heel optimistisch, duidelijk. En dan zie ik bijvoorbeeld staan, de manier waarop de leefomgeving is ingericht, draagt bij aan gezondheid en ontmoeting. Zo is een meer samenredzame gemeenschap ontstaan. Meer betrokkenheid bij en vertrouwen in elkaar en de buurt. Het welzijn van de inwoners is verbeterd, de sociaaleconomische positie van onze stad is hoger. Nou is er de laatste tijd nogal aardig wat veranderd. En de wereld zit op het moment heel vreemd in elkaar. Vandaar dat ik die optimistische vraag ... De VSP zou graag een onderbouwing zien voor de beweringen over de positieve effecten van de leefomgeving op gezondheid, ontmoeting en gemeenschapszin, en zeker over de betrokkenheid en vertrouwen in elkaar en in de buurt. Want die zie ik eigenlijk alleen maar afbreken op het moment. Dat was mijn vraag.

De voorzitter: De heer Cornax.

De heer Cornax: Om te beginnen, de tekst die geciteerd wordt, komt uit het toekomstbeeld Dordrecht. Het toekomstbeeld dat we voor 2040 met zijn allen zouden hebben voor Dordrecht. Een toekomst waar inderdaad meer betrokkenheid en vertrouwen in elkaar in de buurt is. En u vraagt om een onderbouwing waaruit blijkt dat wanneer de fysieke leefomgeving op een bepaalde manier wordt ingericht dat dat bijdraagt aan zo'n doel of zo'n samenleving. Heb ik de vraag zo goed begrepen?

De voorzitter: De heer De Vries.

De heer De Vries: Ja, dat klopt. U heeft die vraag zo begrepen. En ik weet dat er eigenlijk geen goed antwoord op te geven is. Maar ik wilde toch wel even die zorgen mededelen. Ik vind dat je gewoon in een visie ook ... De visie gaat tot 2040. En dan moet je ook zulk soort aspecten mee gaan nemen en over nadenken hoe we daarmee verdergaan. Dat is mijn zorg.

De voorzitter: Misschien kunt u dat het onbeantwoorde, of tenminste de vraag die onbeantwoordbaar is toch beantwoorden.

De heer Cornax: No pressure. Ook hiervoor, ik zou u graag van een antwoord voorzien. Zelf heb die kennis niet, maar ik heb wel collega's die, dat noemen we dan zogenaamde doelcoördinatoren, betrokken zijn bij deze Omgevingsvisie, die zich verdiept hebben in het doel, Dordrecht is een gezonde stad, waar dit deels ook onder kan vallen. Voordat ik zeg, ik heb het antwoord niet, zou ik graag nog even die collega's raadplegen en hopelijk u wel van antwoord kunnen voorzien.

De voorzitter: De heer De Vries.

De heer De Vries: Nog even een heel klein stukje. Ik zou het heel fijn vinden, ik hoop eigenlijk dat de commissie het met mij eens is, dat er over zulk soort dingen nagedacht moet worden, want er is echt heel wat veranderd in de wereld.

De voorzitter: En we kennen u allemaal als een waanzinnig positief mens, maar ook positieve mensen hebben in deze tijd soms ... Dat erken ik ten zeerste. Maar ook die mensen worden geconfronteerd met inderdaad een wereld waar best een hoop lelijke dingen gebeuren. En wat je daarover opschrijft in je eigen visiestukken, dat is eigenlijk uw oproep, daar hebben we wel rekening mee te houden. Dan ga ik naar de heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Ik heb ook een aantal vragen. Mijn eerste vraag is, voorzitter, er is zojuist wel even aan gerefereerd, maar om het toch even goed te begrijpen. Deze Omgevingsvisie heeft een scope naar 2040. En een aantal jaren geleden hadden we ook de Omgevingsvisie 2040 al vastgelegd. Ik neem aan dat dit de plaats inneemt van de Omgevingsvisie 2040. Nu hebben wij in die Omgevingsvisie 2040 al een aantal uitspraken gedaan, en ze ook vastgelegd. Bijvoorbeeld, bebouwen in de polders. Dat is concreet gemaakt, in ieder geval tot 2040 kan er niet gebouwd worden in de polders. Vervolgens is mijn vraag, dit document is ook aardig politiek gevoelig ... En op het moment dat er een nieuw college aantreedt, met wat partijen die menen daar een andere visie op te hebben, op de polders, terwijl u aangeeft, we gaan niet om de zoveel jaren een visie veranderen, wat is dan het mandaat van een raad die dit toch ter discussie wil stellen? Dit is mijn eerste vraag.

De voorzitter: Die vraag is ook al een tijdje geleden gesteld door, maar wellicht kunnen we daar toch nog even een nadere toelichting op krijgen. Maar help mij even. Maar volgens mij was dat een deel waar de RBI ook op terug zou moeten komen, toch? Of gaat dat weer over een heel ander ... Dan gaat het over hoe je omgaat met omgevingsplannen, et cetera, en welke vrijheid het college daarin heeft, of niet? Daar hebben we net wel een discussie over gehad, maar misschien kan de heer Cornax daar nog enige toelichting op geven, in het licht van de Omgevingsvisie die voor ons ligt.

De heer Cornax: Ik ben van mening dat wanneer je een Omgevingsvisie vaststelt, dat het het sterkste overkomt als je die zo lang mogelijk volgt. Maar mochten er zich ontwikkelingen voordoen in de wereld, lokaal, die vragen om een wijziging van de Omgevingsvisie, dan kan ik me voorstellen dat daar vanuit de raad of een college een signaal wordt afgegeven van, let op, er zijn nu zulke ontwikkelingen gaande, dat strookt niet meer met de Omgevingsvisie die wij hebben, misschien moeten we hem toch op dat punt herzien. Ik denk dat die mogelijkheid bestaat. Maar nog even herhalend wat ik als eerste zei, ik denk dat het ook sterk is om een Omgevingsvisie neer te zetten waarvan je in ieder geval verwacht dat die de komende jaren als basis wordt gebruikt.

De voorzitter: De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, om het nog concreter te maken. Kijk, het huidige college en de raad heeft gezegd, we willen in 2040 energieneutraal zijn, terwijl landelijk 2050 eigenlijk het punt op de horizon is. Ik kan me zo voorstellen, want dit is een politieke keuze geweest, dat een nieuw college en een nieuwe raad zegt, daar stappen we van af. Wat is de speelruimte van een nieuw college en een ruimte om straks daar iets van te vinden wat nu door deze raad wordt vastgesteld?

Ik hoef nu geen antwoord, maar dat is wel even wat ik wil meegeven in ieder geval. Misschien dat dat ook in de raadsinformatiebrief verwoord kan worden.

De voorzitter: Er is door een aantal andere partijen dit ook naar voren gebracht. En het is volgens mij, of er inderdaad door zowel autonome als externe veranderende omstandigheden de ruimte bestaat om de Omgevingsvisie te herijken. Dat zijn volgens mij de vragen die hierover gedeeld zijn. En daar is wel met instemming tot nu toe ook op gereageerd dat dat kan.

De heer Gündogdu: Mooi.

De voorzitter: Ik zit hier voor, ik hoor het voorbijkomen.

De heer Gündogdu: Ik vind het mooi.

De voorzitter: Maar het is ook aan u als commissie en als raad dat als u een visie vaststelt, dat het dan wel iets ... Een visie is niet iets wat morgen zomaar kan gebeuren. Dat zal wel langjarig zijn. Dat is ook de andere kant van de medaille, die ik zojuist gehoord heb. Maar daar gaan we vast op een ander moment nog even over door.

De heer Gündogdu: Jazeker, maar dan moet het ook een gedeelde visie zijn door mij.

De voorzitter: Terecht dat u dat opmerkt.

De heer Gündogdu: Maar dat is politiek. Daar doen we niet aan. Voorzitter, een andere vraag is, wat ik in dit document opvallend genoeg wel mis, is dat wij de Regionale Energiestrategie hebben vastgelegd. En een van de uitwerkingsrichtingen was, vanwege onze bodemkwaliteit en waterkwaliteit in de bodem, we hebben aquathermie en geothermie. Ik ben geen kenner. Maar dat we daar juist in onze buitengebieden zouden gaan investeren, omdat daar heel veel potentie ook is vanwege de opgave die wij onszelf hebben gegeven. Ik zie in deze visie niks terug over hoe wij onze energievoorziening willen gaan realiseren vanuit ons eiland. Is dat een keuze? Gaat dat nog komen? Althans, ik beschouw dit als een visie op langere termijn. Daar zouden we iets over moeten willen roepen, want dat hebben we namelijk eerder al gedaan. En dat gaat ook over het punt voedsel uit eigen bodem. Er komt een Voedselvisie, maar ook in eerdere opgaven hebben we gezegd, voedsel met een zo min mogelijke voetprint uit ons grondgebied zouden we moeten aanjagen. En ik denk naar de visie 2040 en verder, daar zouden we ook een duidelijke uitspraak over moeten willen doen. Komt dat nog of valt dat onder een bepaald programma? Ik ben even concreet over deze twee onderwerpen.

De voorzitter: Heldere vragen. Ik geef de heer Cornax het woord.

De heer Cornax: Om te beginnen met de vraag over, waarom er in deze Omgevingsvisie niets staat over geo- en aquathermie. Dat was ook een van de punten die werd ingebracht in een zienswijze.

En als het me goed bijstaat, en dan zouden we ook even de Nota van Beantwoording erop na kunnen slaan, maar is gebleken uit een onderzoek van de provincie Zuid-Holland naar de potentie voor geo- en aquathermie dat eigenlijk het eiland van Dordrecht niet heel veel potentie had daarvoor. Dat zal dan denk ik ook de reden zijn waarom we in deze Omgevingsvisie daar niet veel aandacht aan besteden. Hoe dat precies verwoord is, dan zouden we even in de nota van Beantwoording moeten kijken, want dat heeft dan wederom een collega gedaan. En dan de andere vraag ging over voedsel uit eigen bodem. Volgens mij geven we in de Omgevingsvisie wel aan dat we voorstander zijn van korte voedselketens. In die zin wordt er wel aandacht aan besteed. Ik zal even kijken. Ik kan me goed voorstellen dat dat in de beschrijving van deelgebied buitengebied is aangegeven.

De heer Gündogdu: En hoog over staat een en ander inderdaad erin, maar komt er nog een vertaalslag in een bepaald programma of een plan wat we kunnen verwachten?

De heer Cornax: Ik vermoed dat dat inderdaad in de Voedselvisie gaat terugkomen. Ik zag laatst toevallig een soort van korte greep uit de inhoud van die Voedselvisie voorbijkomen. En volgens mij was dat wel een van de onderwerpen.

De voorzitter: Aanbeland bij mevrouw Kamphuis. Ik geef u het woord.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel, voorzitter. In doel 3 staat de gezonde stad. Daar zijn we het natuurlijk mee eens, want de Dordtse bewoners hebben recht op een gezonde leefomgeving. Nu is mijn vraag, is het mogelijk om in de Omgevingsvisie te zetten dat er geen bedrijven meer mogen komen die ZZS-stoffen uitstoten? Zo ja, gaat u dat ook doen? Zo nee, waarom niet? En de volgende vraag is, wat had u in gedachten van een alternatieve functie voor de spaarbekken?

De voorzitter: Eigenlijk ziet uw vraag er vooral op of er een technische mogelijkheid bestaat om zzp ... De stoffen waar u nu aan Zzp heb ik in mijn hoofd. Zeer Zorgwekkende Stoffen. Om die bedrijfsvoeringen, die daar gebruik van maakten, te kunnen uitsluiten in de Omgevingsvisie. Is dat technisch mogelijk om dat toe te passen? En de technische mogelijkheid ziet ook op uw tweede vraag. U stak hem namelijk een klein beetje politiek in van, en kiest u daar nu voor? Dat kan op een ander moment, maar de technische mogelijkheid, daar kunnen we natuurlijk wel een vraag over stellen. De heer Cornax.

De heer Cornax: Ik denk dat we in de Omgevingsvisie die ambitie zouden kunnen uitdragen. Of je het daarmee dan ook afdwingt, dat durf ik eigenlijk niet te zeggen. Ook omdat bepaalde, hoe moet ik dat zeggen, inrichtingen onder provinciale vergunningen werken, kan ik me voorstellen dat als wij het hier in de Omgevingsvisie als ambitie uitdragen dat je het daarmee niet afdwingt uiteindelijk.

De voorzitter: En afdwingen bedoelt u in het juridisch kader van ... Ja. Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Kleine vervolgvraag erop. Maar als je het wel in een Omgevingsvisie zet, dan geeft dat een signaal uit naar de provincie, lijkt mij?

De voorzitter: De heer Cornax.

De heer Cornax: Ja, zeker.

De voorzitter: Volgens mij is sprake van een signaal, maar geen sprake van een soort juridische binding die ik ... Maar goed, het is een politieke keuze wat daarin gekozen wordt. En uw volgende vraag ging over?

Mevrouw Kamphuis: Wat u in gedachten had over een alternatieve functie voor het spaarbekken.

De voorzitter: Kijk.

De heer Cornax: Een van de ruimtelijke keuzes is dat we het spaarbekken de Grote Rug aanwijzen als toekomstig transformatiegebieden. En daar kan een verscheidenheid aan functies voor worden overwogen. Welke dat zal of kan zijn, staat nu nog niet vast, maar te denken valt aan een drijvend zonnepark, drijvende Biesbosch natuur heb ik weleens voorbij horen komen. En je zou overigens zelfs nog kunnen denken, als we willen verdichten binnen de bestaande stadsrand, dan zou je daar misschien iets met drijvende woningen kunnen overwegen. Maar wat voor functie daar nu voor beoogd is, dat ligt nog niet vast.

De voorzitter: Tot slot, mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Kleine vervolgvraag. Naar mijn weten, ik kan het mis hebben, maar er was een spaarbekken bedoeld voor de reserveopslag, mocht er wat gebeuren met ons waterbedrijf. Ik vraag me af of dat wel mogelijk is, wat u allemaal zegt?

De voorzitter: De heer Cornax.

De heer Cornax: Terechte opmerking. Er is een keer door het grondwaterbedrijf Evides het signaal afgegeven dat dat spaarbekken een bepaalde overcapaciteit heeft. Dat dat niet meer volledig benut hoeft te worden. En dat signaal heeft ons toen aan het denken gezet van, wat zouden wij dan als gemeente eventueel met dat spaarbekken wensen? Dat signaal heeft ons aan het denken gezet. Of dat ook in beton gegoten is, dat dat spaarwijken overbodig is, dat is nog niet zo uitgesproken. Het is iets voor de langere termijn, waar we nu alvast over kunnen nadenken, zodat wanneer die kans er komt, dat we daarop kunnen inspelen.

De voorzitter: We gaan naar een afronding toe, want het is bijna 21.00 uur. En we hadden beloofd nog met elkaar een soort inventarisatie te doen voor de sessies op 6 en 13 mei. U heeft een aantal onderwerpen naar voren gebracht. Mevrouw Kamphuis over de bedrijfsvoering van Zeer Zorgwekkende Stoffen voorzieningen in de buurt, hebben we voorbij horen komen. Opwekking van energie en de mogelijkheden daartoe. Dat zijn echt wel verschillende onderwerpen die naar voren kwamen.

Wie wil hier graag even een duit in het zakje doen, om de sessie voor 6 en 13 mei te gaan vullen? En ik denk dat we ook in alle redelijkheid niet extreem veel onderwerpen kunnen gaan aanwijzen. Maar laten we in ieder geval kijken of we tot iets gemeenschappelijks gaan komen. Ik zie de heer Van der Meer. En dan geef ik daarna mijnheer Gündogdu het woord. Dan de heer Van Dam Timmers. En dan de heer wringer. Gaat u gang, de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ik heb twee onderwerpen waar ik graag nog een verdieping over zou willen. Het ene gaat over woningbouw, met name woningbouwlocaties. En misschien ook wat soorten woningbouw. En het andere gaat over klimaatadaptatie, op allerlei plekken in de stad, hoe dat wordt vormgegeven?

De voorzitter: De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, ik wil met name aandacht voor een gebied in de Omgevingsvisie. En dat gaat ook over een potentiële woningbouwlocatie. Ik heb daar ook vandaag technische vragen over gesteld aan de ambtelijke organisatie. En dat is dat stukje vanaf de Papendrechtsestraat tot aan Slurink in de wijk Staart, waar het bedrijf Struyk Verwo zit.

De voorzitter: Die stelt u voor als deelgebied aan te wijzen?

De heer Gündogdu: Ja.

De voorzitter: Helder. Dan gingen we naar de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Ik identificeer een aantal dingen. Ik denk, voorzieningen in de wijk, dat dat een belangrijke is om het nog een keer over te hebben. Dan ook daarnaast Knoop Leerpark in relatie tot sportvoorzieningen als onderwerp, want ik vind dat kaartje heel vaag. Ik zou daar meer duiding op willen, ook in relatie tot de 3-30-300-regel. En als derde denk ik het verhaal over de stadsrand, dat we dat nog eens met elkaar moeten bespreken.

De voorzitter: Dan zag ik de heer wringer. En daarna is de heer Damen. En dan mevrouw Boom.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. In de Omgevingsvisie 1.0 was natuurlijk het buitengebied onderbelicht. Dat is nu uitgebreid. Er staat dertien keer het woord wonen in. Dan gaan mijn haren recht overeind staan. Daar wil ik meer over weten. Dat wil ik graag toevoegen.

De voorzitter: Dat raakt ook aan de stadsrand, volgens mij. Dan de heer Damen.

De heer Damen: Ik wil graag terugkomen op het voetgangersverkeer.

De voorzitter: Mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Voor ons is belangrijk die energie, het programma Duurzame Opwek. Maar dat heeft u al benoemd. Wij willen heel graag over de ruimtelijke keuze, over de 80 kilometer op de N3. En de onderbouwing, waarom dragen we dat uit? Volgens mij hebben we daar nog geen uitspraak over gedaan, maar dat moet ik even checken. En we vragen ons af, we geven prioriteit aan klimaatadaptatie in de woonwijken. Ik zou graag weten, prioriteit boven wat geven we dat?

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Ik zou toch meer duidelijkheid willen hoe wij dan de ZZS-stoffen in de visie kunnen zetten?

De voorzitter: Ik heb een aantal kruisbestuivingen gezien en een aantal onderwerpen waar we misschien met enige dwang een satéprikker doorheen moeten duwen, om hem tegen een ander onderwerp aan te krijgen. Ik stel voor dat we daar ook gewoon even voor die avonden nauwkeurig naar gaan kijken, om het een en ander aan elkaar te verbinden. Op basis van uw inbreng is er wat meer duiding over waar de thema's ook op zien. Dan rest mij te zeggen dat u natuurlijk ook in de tussentijd gewoon in de gelegenheid bent om technische vragen te stellen. En dat het denk ik ook behulpzaam is, in aanloop naar, dat u dat doet, zodat u op basis daarvan ook een betere beeldvormende sessie heeft. En ik moet hier zeggen dat u uw flesjes en kopjes mee naar de pantry moet nemen. De griffier keek me al heel boos aan, maar doe het vooral. Ik wil u nu bedanken en we gaan de volgende keer weer verder. En u ook dank voor uw aanwezigheid. Tot zover.

3. Vaststellen Visie Merwedehuisjes/Skaeve Huse Dordrecht – Raadsvoorstel

Voorzitter: De heer Struijk
Raadsgriffier: De heer Boogaard
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Dhr. Ayverdi (DENK)
Dhr. Van Dam Timmers (CDA)
Mevr. De Heer (Forum voor Democratie)
Dhr. De Heer (ChristenUnie/SGP)
Mevr. Jager (Beter voor Dordt)
Dhr. Laban (ChristenUnie/SGP)
Dhr. 't Lam (SP)
Dhr. Van der Net (VVD)
Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter voor Dordt)
Mevr. Schnabel (Partij van de Arbeid)
Mevr. Striebeck (VSP)
Dhr. Uysal (GroenLinks)
Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouder: wethouder W. van der Kruijff

Ambtelijke ondersteuning: mevr. Van Leeuwen, mevr. Mahio, mevr. De Jong

Overige aanwezigen: mevr. Van de Vorst, mevr. Haagsma

De voorzitter: De bel is hier niet. Bel kwijt. Beste mensen, hartelijk welkom. Wij zijn hier aanwezig, eventjes voor de zekerheid zeg ik het, dan komt iemand er misschien achter dat hij in de verkeerde zaal zit, voor het raadsvoorstel Visie Merwedehuisjes/Skaeve Huse. Ik spreek het vrij goed uit, denk ik. Dit is een beeldvormende vergadering. Ik heet hartelijk welkom, in ieder geval de raads- en commissieleden, wethouder Van der Kruijff, namens het college. We hebben wat gasten van de ambtelijke ondersteuning. Ik zou nu de namen op kunnen noemen, maar ze gaan zich zo meteen voorstellen en dan weet u gelijk ook bij welke naam welk gezicht hoort. Dat lijkt me handiger. Voor het gemak, het zijn in ieder geval dames. Hoeven we ook niet op te letten. De dames, hartelijk welkom. Mensen op de tribune, ook hartelijk welkom uiteraard. En de kijkers thuis. Gasten van buiten zijn niet ambtelijk, maar voor het gemak zijn het ook dames. Ik heb de dames welkom geheten. En die mogen zich straks ook voorstellen. Komt helemaal goed, wethouder. Dank u wel voor de aanvulling. Laten we eerst maar met dat voorstelrondje gaan beginnen. En dan ga ik van links naar rechts. Dan kan de griffier het goede voorbeeld geven.

De heer Boogaard: Andre Boogaard, commissiegriffier.

Mevrouw Van Leeuwen: Els van Leeuwen, gebiedsmanager overlast en projectleider Merwedehuisjes.

Mevrouw Mahio: Bouchra Mahio, projectleider maatschappelijke opvang.

De heer Van Dam Timmers: Jan van Dam Timmers, CDA Dordrecht.

Mevrouw De Heer: Betsie de Heer, Forum voor Democratie.

De heer De Heer: Robert de Heer, ChristenUnie/SGP.

de heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer Roggekamp: Erik-Jan Roggekamp, Gewoon Dordt.

De heer Van der Net: John van der Net, Dordtse VVD.

De heer Ayverdi: Emin Ayverdi, DENK Dordrecht.

De heer Uysal: Abdullah Uysal, GroenLinks, Dordrecht.

De heer 't Lam: Jack 't Lam, SP.

Mevrouw Schnabel: Marije Schnabel, Partij van de Arbeid.

De heer De Vries: André de Vries, VSP Dordrecht.

Mevrouw Striebeck: Bernadette Striebeck, VSP Dordrecht.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken, Beter voor Dordt.

Mevrouw Jager: Ineke Jager, Beter voor Dordt.

Mevrouw Van de Vorst: Liselotte van de Vorst, ketenregisseur bij Trivire.

Mevrouw Haagsma: Willeke Haagsma, teammanager bij het Leger des Heils in Dordrecht en van de Skaeve Huse.

Mevrouw De Jong: Helene de Jong, beleidsadviseur maatschappelijke opvang.

De heer Van der Kruijff: En Wim van de Kruijff, wethouder.

De voorzitter: En mijn naam is Leen Struijk. En ik ben vanavond uw voorzitter. Waarom zitten we hier bij elkaar? Het college heeft de visie op de Merwedehuisjes ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Vanavond krijgt u een presentatie, met een toelichting op het voorstel. En er is gelegenheid voor het stellen van technische, en dat wil zeggen niet politieke, vragen. Ik ga het woord geven aan mevrouw Van Leeuwen, de gebiedsmanager. Die heeft een presentatie. En ik zal u gelijk maar vragen, vindt u het goed als er tussendoor vragen gesteld worden of heeft u liever dat u eerst uw verhaal kan doen? Ik laat het even aan u.

Mevrouw van Leeuwen: Ik vind het eigenlijk wel prima als er tussendoor vragen gesteld worden. Dat maakt het wat levendiger.

De voorzitter: Helemaal goed. Dan hebben we dat gehoord. Dan kan ik u nu al voorspellen, dan komt u niet ongeschonden aan het einde. Succes.

Mevrouw Van Leeuwen: Mogen we dan ook een seintje geven als we denken, we willen het laatste deel van de presentatie nog doen, om dat toch nog af te ronden?

De voorzitter: Dat hou ik in de gaten.

Mevrouw Van Leeuwen: Uitstekend.

De voorzitter: Dat komt helemaal voor elkaar. Succes ermee.

Mevrouw Van Leeuwen: Dank u wel, dat wij hier een toelichting mogen geven op de Visie Merwedehuisjes. Hij kan al gelijk naar de volgende, Helene. Een aantal onderwerpen willen we met u langslopen. En die staan daar op het scherm. Het lijkt me niet echt nodig om die nog te herhalen. We denken ongeveer tien, vijftien minuten voor de presentatie nodig te hebben. Ik mag het spits afbijten, en Helene neemt het grootste deel op zich.

Nadat in februari 2018 de gemeenteraad een besluit heeft genomen om Skaeve Huse te realiseren in Dordrecht, waarop ook de locatie aangewezen was, zijn we ongeveer nog bijna een jaar bezig geweest met de voorbereidingen, de omgevingsvergunning te regelen, met bewoners, met professionals invulling te gaan geven aan hoe we de Merwedehuisjes, toen nog Skaeve Huse, vorm wilde gaan geven. En in datzelfde jaar nog, op de valreep in december 2018, zijn de eerste bewoners daar ingetrokken. De doelgroep zijn, hebben we indertijd al bepaald, langdurig dakloze personen met een complexe problematiek, waar we geen passende voorziening voor hadden en die ook al meerdere trajecten of woonvormen doorlopen hadden. Het mooie was indertijd dat we dit samen ook met bewoners van De Staart hebben kunnen vormgeven. En ook mooi was, nadat de locatie eenmaal bewoond was, dat in, ik denk, maart of april dat jaar erop de bewonerscommissie indertijd besloten had, we heffen ons op, het gaat zo goed, wij zijn hier niet meer nodig. Wat we indertijd ook met elkaar afgesproken hebben, het moet een laagdrempelige voorziening zijn. In de basis is geen indicatie nodig. De bewoners huren zelfstandig van Trivire. En de vaste lasten worden ingehouden op de uitkering. Sociaal beheerders hebben wij aangesteld indertijd, die een spin in het web zijn naar professionals, maar vooral ook het eerste aanspreekpunt voor de bewoners, en kunnen schakelen naar een van alle professionals die in ons team aanwezig zijn. De selectie van bewoners, dat doet een kleine commissie, bestaande uit de GGD, een lid van Team Toeleiding & Bemoeizorg en het leger des Heils. En met advies van Trivire. En als we een woning vrij hebben, wat niet vaak gebeurt, kom ik zo op terug, dan kunnen zorgprofessionals kandidaten aandragen die aan het profiel voldoen, zoals ik net genoemd heb. En we hebben geen wachtlijst. We hanteren geen wachtlijst. Maar als er een woning vrij is, dat is een paar jaar geleden voor het laatst gebeurd, dan hadden we wel zeventien potentiële kandidaten. Dan ga ik gelijk door naar de volgende dia. Want, dat is ook wel een van de successen, de voorziening slaat aan. Het grootste succes is eigenlijk wel dat vijf van de zes bewoners hier vanaf het begin wonen. Er staan zes huisjes. Eén huisje is de beheerdersunit. En in die vijf woningen wonen zes bewoners. In één van de woningen woont een stel. En wij vinden dat knap en bijzonder dat de meesten hier nog steeds wonen. Wat we ook een succes vinden, is de zeer goede samenwerking met alle professionals en met de partners, en de enorme betrokkenheid van alle professionals bij deze woningen en hun bewoners. Bijna zeven jaar een vaste plek, daar heb ik het al over gehad. Ook dat de behoefte groter is. Dat kunnen we laten zien en dat laten we ook vaak zien. We worden regelmatig benaderd door gemeenten of zorginstellingen of woningcorporaties uit het land om te vertellen, hoe hebben wij het nu hier georganiseerd? En wat kunnen wij van jullie leren? Terneuzen heeft bijvoorbeeld bijna ons hele concept overgenomen, dacht ik wel. Willeke weet daar meer over. Maar goed, we hebben ook heel wat lessen te leren gehad.

De voorzitter: Moment, u heeft een vraag van de heer Van der Net.

De heer Van der Net: Dank, voorzitter. Mijn stem is niet helemaal ... Ik hoop dat u mij verstaat.

De voorzitter: U komt helemaal binnen hoor.

De heer Van der Net: Wat zei u, voorzitter?

De voorzitter: U komt heel goed binnen, maar de oren zijn wat minder.

De heer Van der Net: Er wordt gesteld, er is veel aandacht van andere gemeentes. Maar hoe zit het dan met de ons omringende gemeentes, met betrekking dan tot dit project? Is daar ook aandacht voor geweest, dat u weet?

Mevrouw Van Leeuwen: Daar is aandacht voor geweest. En ik weet dat eraan gewerkt wordt, maar voor de rest kunnen we daar geen uitspraken over doen.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net heeft een vervolgvraag, denk ik.

De heer Van der net: Nee, volgens mij, het antwoord vult het al zelf in. Maar ik wilde het nog wel even gesteld hebben. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Helemaal goed. Dan weet u het nu zeker. Ik zie mevrouw Striebeck, die heeft ook een vraag.

Mevrouw Striebeck: Mijn vraag is, dank u wel, voorzitter, hoelang mogen de bewoners daar wonen?

Mevrouw Van Leeuwen: In principe altijd.

Mevrouw Striebeck: Altijd.

Mevrouw Van Leeuwen: Er zit geen eindtijd aan.

Mevrouw Striebeck: En wonen er ook mensen van buiten onze gemeente?

Mevrouw Van Leeuwen: Nee, op dit moment niet.

Mevrouw Striebeck: Niet. Het is alleen voor Dordtse mensen, of dat kan wel?

Mevrouw Van Leeuwen: Van origine alleen voor mensen uit Dordrecht, maar in de loop van de jaren is dat wel aangepast.

Mevrouw Striebeck: Ook voor de regio.

De voorzitter: Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Er werd net genoemd dat er andere gemeentes waren die interesse tonen. Dat er een gemeente was die ook het concept heeft gekopieerd, nagenoeg, begreep ik. Ik was even benieuwd naar de schaal waarop het is toegepast? We hebben het hier over vijf huisjes. Hoe zit dat op die locatie?

De voorzitter: Hoeveel in Terneuzen?

Mevrouw Van Leeuwen: Dat is een vergelijkbaar aantal bewoners daar. Misschien één meer, maar dat is wel ongeveer dezelfde schaal als hier.

De voorzitter: Rond de vijf. Mijnheer De Heer, nog een vraag?

De heer De Heer: Ja, aanvullende vraag. Is dat om een reden? Is het concept zo dat het met vijf beheersbaar blijft, of mocht je meer ruimte hebben, is het dan prima om ook te groeien?

De voorzitter: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw Van Leeuwen: We hebben afgelopen anderhalf jaar ook onderzocht of wij meer woningen aan deze locatie konden toevoegen. Om meerdere redenen is dat niet mogelijk gebleken. Maar we hadden best wel met het beheer een paar woningen erbij kunnen hebben.

De voorzitter: In theorie is een groter aantal wel mogelijk.

Mevrouw De Jong: Mag ik hem aanvullen?

De voorzitter: Natuurlijk.

Mevrouw De Jong: In Rotterdam hebben ze een Skaeve Huse met twaalf huisjes.

De voorzitter: Kijk, dat gaat de goede kant op. Mevrouw Van Leeuwen, gaat u verder.

Mevrouw Van Leeuwen: De lessen die wij geleerd hebben. Vooral dat dit een aanzuigende werking heeft voor bezoekers. En dat zijn niet altijd gewenste bezoekers. En die kunnen soms voor overlast zorgen. Nou moeten we daarbij vertellen dat onze bewoners hebben een netwerk van mensen die ook op straat leven. En het is voor hen soms ontzettend ingewikkeld om bewoners te weren uit de woningen of van het terrein. Daar sturen we continu op met beheer, met politie en met handhaving. Veel sancties hebben wij niet, want het grootste en zwaarste middel aan sanctie is een huurcontract ontbinden, en dat is iets wat we liever niet doen.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Ik weet niet of ik zo wel hoorbaar ben. Volgens mij wel. We hebben ook weleens berichten gehoord dat het een aantrekkende werking zou hebben voor mensen die bijvoorbeeld in drugs handelen, juist omdat het ook een hele kwetsbare doelgroep is die daar heel erg voor openstaat. En dat het ook vaak slechte middelen zijn. Die zo slecht zijn dat ze er zelf ook zienderwijze heel erg op achteruitgaan. Wat wordt daar effectief aan gedaan? En klopt het ook dat het zo is?

De voorzitter: Ik wilde net zeggen, u suggereert eigenlijk al het antwoord. De eerste vraag is, komen er dealers. En de tweede vraag is, zorgt dat ook voor overlast en zo?

Mevrouw Van Leeuwen: Dat kunnen we niet ontkennen. En dat gebeurt ook wel op momenten dat we het zelf niet zien. Als we weer meer signalen krijgen dat dat aan de hand is, dan informeren we absoluut politie en handhaving om wat vaker langs te gaan. Ook in de avonduren en zelfs nachtelijke uren.

Steeds weer die druk uitoefenen en op de bewoners inpraten, daar hebben de beheerders een hele belangrijke rol in, maar ook de zorgverleners, om hen ervan bewust te maken dat al die middelen dat gaat niet helpen. En het voor henzelf ook vaak heel onrustig is en voor elkaar.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net wil daar ook nog iets over vragen.

De heer Van der Net: Ik begrijp inderdaad dat dat soms dan overlast veroorzaakt. Maar dat is dan alleen inderdaad op het terrein daar, want in de omgeving is al geconstateerd dat daar geen overlast is. Als er inderdaad overlast is door die aanzuigende werking, dan is het alleen daar op dat terrein dan overlast? Even voor de zekerheid.

Mevrouw Van Leeuwen: Ja, exact. Op het terrein is er dan ... En van elkaar hebben ze overlast. Overigens kunnen we niet stellen dat er helemaal nooit door de bewoners zelf iets van overlast in de omgeving plaatsvindt, want ze komen ook graag bij McDonald's daar vlakbij en kunnen ze weleens herrie maken en veroorzaken. Maar McDonald's gaat in dit geval daar goed mee om. En die hebben ook een hart voor deze bewoners.

De voorzitter: Nu maakt u wat los bij mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Maar ik bedoel, ik hoor dit aan en ik denk dat dit best wel goed geregeld is. Maar ik ga ervan uit inderdaad dat er wel contact is met de beheerder, de eigenaar van de McDonald's en dat die ook weet dat als er echt wat aan de hand is hoe te acteren, denk ik. Ik zie allemaal geknik, voorzitter, dus het zal wel kloppen wat ik zeg.

Mevrouw Van Leeuwen: Absoluut.

De voorzitter: Wat zult u lekker slagen vanavond.

Mevrouw Van Leeuwen: Heerlijk.

Mevrouw Van Leeuwen: Absoluut. En die lijntjes zijn dan weer heel kort, ook met de bedrijven in de omgeving.

De voorzitter: Ik denk dat u verder kan, mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw Van Leeuwen: Dat is ook het punt wat we dan verderop noemen, dat we steeds bezig zijn om de grenzen van het gedrag van onze bewoners ... Om daar aan de gedragingen grenzen te stellen. De foto daaronder toont hoe we ook wel meerdere keren het terrein aantreffen. Het is wonderbaarlijk hoe bewoners soms met welke spullen aan komen zetten, zonder enig gemotoriseerd vervoer. Maar het kon daardoor nog weleens een rommel worden. En daar is het afgelopen jaar, anderhalf jaar, met name door de beheerders, veel strakker op gestuurd, ook weer die grenzen stellen, en zien we dit niet meer. En dat is wel heel fijn. Ik ga bijna door richting de visie. Want wat we ook geleerd hebben, we zijn steeds uitgegaan van het voorstel wat we indertijd in 2018 door uw raad ook hebben vast laten stellen, met de achterliggende gedachte en de wensen van de Merwedehuisjes.

En daarnaast hebben we zaken beschreven als huisregels en een selectiecommissie. Maar we hadden nooit het collectieve verhaal in een visie met elkaar beschreven en beoordeeld. En het zat allemaal in onze hoofden. En zeker op de momenten als er wisseling van de wacht is, nieuwe collega's bij de partners, dan is dat niet fijn en handig en kregen we toch altijd weer de vraag, maar hoe doen jullie dat dan? Gaan we, wat mij betreft, door naar Helene, die wat meer kan vertellen waarom we die visie uiteindelijk opgesteld hebben.

Mevrouw De Jong: Waarom deze visie? In 2020 is er een eerste evaluatie geweest om van te leren, om verder aan te scherpen. En er is in 2023 een onderzoek geweest naar de Merwedehuisjes. En eigenlijk uit beide kwam hetzelfde naar voren. Uit de evaluatie kwam naar voren, wat goed is, willen we behouden, maar we willen ook leren. En de leerpunten die er zijn, zijn van, kunnen we zorgcontracten ook afsluiten met bewoners? Aanvullende voorwaarden in die zorgcontracten, ook bijvoorbeeld op het gebied van huisregels, van tevoren afspraken maken en dat vast te leggen in de huurovereenkomsten met de bewoners. Mensen die er nu zitten, zitten er al een aantal jaren. Maar op het moment dat er een nieuwe plek vrijkomt, dan willen we dat eigenlijk ook vastgelegd hebben dat er op een ander ... Dat we dat soort afspraken vastleggen. Het gaat echt om het vaststellen van gedragsregels. Wat is gewenst en wat is ongewenst? Hoe gaan we met elkaar om en hoe gaan de bewoners onderling met elkaar om? Natuurlijk ook met de sociaal beheerders. En we willen ook verderop verder gaan onderzoeken of we kunnen gaan uitbreiden met de huisjes.

De heer De Heer: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer De Heer heeft een vraag aan u.

De heer De Heer: Een korte vraag ter verduidelijking. Begrijp ik goed dat dit nu is voorbereid en klaarligt voor als er een wissel komt, of is dit ook al meegenomen in de huidige huurovereenkomst, met de huidige bewoners?

Mevrouw De Jong: In de huidige huurovereenkomst is dat niet meegenomen nog? Nee.

De heer De Heer: Die gedragsregels, et cetera, die u noemt, die zijn op dit moment niet van toepassing, maar hopen jullie toe te passen met mogelijke wisselingen in de toekomst?

De voorzitter: De expert van Trivire gaat antwoorden. Mag hoor.

Mevrouw Van de Vorst: In het huidige huurcontract zitten wel huisregels, maar deze hebben we de afgelopen tijd eigenlijk wat meer aangescherpt. En nu gaat de wijkregisseur van Trivire met de bewoners wel in gesprek om deze nog eens een keer onder de aandacht te brengen en door te nemen. Dat is eigenlijk het duidelijkste.

De voorzitter: Dank u wel. Fijn dat er inderdaad meer expertise hier aan tafel is, dan hoeven we geen achteraf vragen te beantwoorden. Mevrouw De Jong, gaat u verder? Nee, mevrouw Schnabel nog een vraag.

Mevrouw Schnabel: Excuus. Dank. Eigenlijk in aanvulling op wat de heer De Heer vraagt. Is het zo dat deze bewoners ... Ik nam aan dat dit ook voor onbepaalde tijd is. Is het dan dat er een wisseling gaat plaatsvinden, of hoe ziet dat er dan uit?

Mevrouw De Jong: Nee, het is echt als er een plek vrijkomt ... En we weten niet wanneer dat dat kan gebeuren. Mensen zijn natuurlijk wel ouder aan het worden in die huisjes. En op een gegeven moment zou je kunnen zeggen, mensen hebben meer zorg nodig en die is niet te leveren op het complex. Misschien dat iemand op een gegeven moment naar een verzorgingstehuis zal moeten. Dat zou zomaar in de nabije toekomst kunnen gebeuren. En als het niet in de nabije toekomst is, dan zal het een keer gaan gebeuren dat er plekken vrijkomen.

De voorzitter: En daar zijn we op voorbereid dan. Prima. Mevrouw De Jong, gaat u verder.

Mevrouw De Jong: Verder is er ook natuurlijk een wens om te onderzoeken of het aantal Skaeve Huse binnen of buiten Dordrecht uitgebreid kunnen gaan worden. Dat is in ieder geval wel ook een wens om dat verder te onderzoeken.

De voorzitter: Helaas, ik moet u alweer onderbreken, want er zitten hier zeer leergierige raads- en commissieleden. Mijnheer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Daar wordt wel een interessant onderwerp aangesneden. We zien iets terug in de presentatie, er zijn natuurlijk veel te weinig plekken, op basis van de gevraagde hoeveelheid. Nu hebben we al veel vaker wel het verhaal gehoord dat er meer huisjes nodig zijn. Kunt u uitleggen wat er in de afgelopen jaren op het gebied van uitbreiding of duplicatie van zo'n locatie al is onderzocht of gebeurd? Want ik kon dat verder in de visie niet terugvinden.

De voorzitter: Mevrouw De Jong.

Mevrouw De Jong: Nee, ik kan daar ook niet heel veel meer over zeggen. Kan jij Dat toevoegen? Ja.

Mevrouw Mahio-Aldij: Binnen Dordrecht, op deze specifieke locatie, hebben we echt gekeken naar de technische tekeningen, wat kunnen we in aantallen binnen hetzelfde bouwvlak aanvullen? Kunnen we huisjes verplaatsen? Wat kost dat dan? En daarvan hebben we uiteindelijk moeten concluderen dat qua hoeveelheden je er maar 1 of 2 max huisjes aan kan toevoegen. Maar dat de prijs dat daaraan hangt, volgens mij even uit mijn hoofd, 150 duizend euro zou zijn. En vergelijk dat met het moment dat we toen in 2018 zijn gestart, waar de totale kosten 80 duizend euro voor waren, voor alles. Dan kan ik me voorstellen dat je voor zo'n keuze niet gaat. En dat is ook zo gevallen. Los van alle milieueisen, die ook nog op dat gebied gelden. De hoogspanningskabel, waaronder dan die 1 of 2 huisjes extra zouden kunnen geplaatst worden. Je hebt een technische kant van het verhaal en het daadwerkelijke bestemmingsplan, technische oordeel die dan daar later over gegeven gaat worden. Binnen Dordrecht qua andere alternatieve locatie is nog niet verder onderzocht.

Daar is wel een bestuurlijke opdracht voor in de maak om te kijken, waar kan dat dan wel? Maar die moet nog binnenkort worden afgegeven.

De voorzitter: Uitvoerig antwoord. Maar mijnheer Van Dam Timmers, ik zie aan uw ogen dat u nog niet helemaal akkoord bent.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Kort aanvullend daarbij, dit is best wel een heleboel keren ter sprake geweest in de afgelopen jaren, in 2021, '22, '23. Mijn indruk was dat er al wel een analyse gemaakt was van de rest van Dordrecht en mogelijke opties. Maar dat klopt niet, die gedachte, begrijp ik?

De voorzitter: Mevrouw Mahio, kunt u antwoord geven?

Mevrouw De Jong: Nee, daar is nog geen opdracht voor gegeven.

De voorzitter: Is geen opdracht gegeven. Dan weten we ook geen antwoord. Dat is helder.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: Ik hoor daar de mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: In aanvulling op de vraag van de heer Van Dam Timmers. Iedereen vindt het een prachtig concept. En het zou ook bij onze omliggende gemeentes in de regio wellicht een mooi concept zijn. In hoeverre zijn daar serieuze verkenningen geweest, in eerste instantie, bijvoorbeeld de Drechtsteden gemeentes?

De voorzitter: Mevrouw De Jong.

Mevrouw De Jong: ik neem hem mee. Op dit moment wordt er gekeken in de regio wat er mogelijk is. We hebben ook een Agenda Huisvesting Kwetsbare Groepen. En daar staat hij echt voor dit jaar, 2025, op, om verder te onderzoeken. Verder is er ook behoefte om de taken en de rollen en de verantwoordelijkheden van alle partijen aan de hand van casuïstiek ook te bespreken en daar tot nadere afspraken mee te komen. En er zijn ook in de loop van de jaren een aantal knelpunten geweest. En dat ging echt rondom casuïstiek, woonsituatie van bewoners. Dat vanuit die casuïstiek, bijvoorbeeld op het gebied van vervuiling van het terrein, agressie, ongewenst bezoek, grenzen stellen door het personeel, maar dat daar toch niet helemaal goed mee om werd gegaan. Daarvoor is echt ook nu de behoefte aan die visie. Inderdaad ook als er personeelwisselingen komen, dat er eigenlijk een handboek klaarligt van, hoe gaan we ermee om? Hoe gaan we om bij een crisissituatie? Waar ligt de regie, taken, rollen, communicatie? Dat het allemaal vastligt. En dat we allemaal weten waar we het voor doen en met welke doelstellingen. Dat is eigenlijk de reden geweest om die visie helemaal op te stellen. En het gaat ook wel om het opleiden dan van nieuwe mensen. We werken met een hoop partners samen. De Hoop en ASVZ staan hier ook op als samenwerkingspartners. Zij hebben veel gedaan in de opzet van de Merwedehuisjes, maar op dit moment bieden zij nu geen begeleiding aan cliënten op het terrein.

En de andere partijen wel, Antes, Leger des Heils, Yulius, de politie, de DG&J, Trivire, bemoeizorg en de gemeente. Wij werken natuurlijk met elkaar samen hierop. Dat zijn best wel veel partijen. En dat vraagt ook om communicatielijnen, korte afstemming en ook duidelijkheid wie wanneer dan de regie heeft? En we willen echt in de komende tijd in een aantal werkgroepen daar verdere, nadere afspraken over maken. En ook kijken of we efficiënter kunnen vergaderen. Vaste overleggen met welke partijen. En ook op het moment dat er iets gebeurt, als er een crisis is, dat we dan helder hebben wie elkaar belt. Wat is de rol van de politie? Wat is de rol van de zorgpartijen? Wat is de rol van de gemeente daarin? En ook op het gebied wanneer het gaat om het fysieke terrein, waarbij Trivire natuurlijk de eigenaar is, of de beheerder is van het fysieke terrein. En sociale kant, het sociaal beheer. En dat is dan het Leger des Heils, die daar beheerders heeft. We zijn begonnen indertijd, bij de start van de Merwedehuisjes, met bijvoorbeeld 36 uur sociaal beheer, ervan uitgaande dat als het eenmaal zou lopen dat het een jaar zou draaien, dat dat sociaal beheer afgeschaald zou kunnen worden. Maar de werkelijkheid is anders. En we hebben juist het sociaal beheer moeten opschalen. Er is nu meer ... Dat klopt. We hebben nu meer beheer als wanneer we zijn gestart. Maar je ziet ook op de foto bovenin dat het er heel netjes uitziet op dit moment. Er zijn huisregels. Er zijn grenzen gesteld. Er is veel meer structuur gekomen. Eigenlijk dagelijks kunnen mensen bij de beheerder binnenlopen. En dat gebeurt ook. Een van de bewoners had zich wat meer afgezonderd, een periode. Die kwam haast haar huisje niet meer uit. Maar op dit moment zoekt ze ook weer het contact. Er is gewoon een band tussen de beheerders en de bewoners. Er is een vertrouwensrelatie. Er is duidelijkheid in grenzen, structuur, huisregels. En er is ook heel duidelijk een regievoerder. Als het even niet duidelijk is wie dan de regie heeft, dan is dat Els. Zij is de projectleider. Dan kijken we naar onze leider. We hebben duidelijkheid gecreëerd, maar we willen dat nog verder gaan uitwerken in de toekomst. En ook die voorwaarde is al eerder genoemd, de voorwaarde voor het huren van een woning. Als er in de toekomst nieuwe bewoners komen, dan willen we dat nog wat strakker gaan inrichten. Dan een doorkijk naar het vervolg. We hebben heel veel in het hoofd zitten. Er zijn heel veel werkgroepen al geweest, met allerlei uitkomsten, die staan nu allemaal in de aantekeningen. Dat willen we gaan uitwerken in een implementatieplan, een uitvoeringsplan. En daar gaan we de raad over informeren via een raadsinformatiebrief. En in ieder geval voor het zomerreces willen we jullie ervan op de hoogte houden hoe we er dan voorstaan.

De voorzitter: Dank u wel voor de presentatie. De laatste dia laat u niet zien, maar dat kunt u misschien nu doen. Daar staat op, denk ik, vragenronde. En mijnheer Van der Net gaat daarmee beginnen.

De heer Van der Net: Dank u wel, voorzitter. Er werden al wat vragen gesteld. En dat leeft ook wel bij de Dordtse VVD, in hoeverre ook de regio gaat leveren? En ik hoor nu dat er inderdaad een overleg is. Maar ik zou wel graag willen weten wanneer daar iets concreets uitkomt en wij dat dan kunnen verwachten, als daar een antwoord op te geven is?

De voorzitter: Het is wel een beetje politiek.

De heer Van der Net: Het is geen politiek, want er is toegegeven natuurlijk dat er inderdaad overleg is. Dan een technische vraag, wanneer ...

De voorzitter: Maar we hebben hier een hele aardige wethouder, die kan daar wel even antwoord op geven.

De heer Van der Net: Ik wil gewoon een antwoord. En als de wethouder dat heeft, prima.

De voorzitter: Gaan we doen hoor.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, het is zo dat Dordrecht centrumgemeente is voor de regio Drechtsteden, inclusief Molenlanden en Gorinchem. En dat wij als centrumgemeente ook middelen krijgen voor beschermd wonen en opvang. En daar valt dit onder. We hebben een regiofunctie. En dat is anders dan het ooit wel geweest is. Vandaar dat er ook mensen uit de regio in theorie in deze huisjes opgevangen zouden kunnen worden. Omgekeerd betekent het ook dat wij in de regio met elkaar overleg hebben rondom beschermd wonen en opvang, ik met mijn collega wethouders, met dezelfde portefeuille in de regio. En ik ben daar dan voorzitter van, aangezien Dordrecht centrumgemeente is. En daar bespreken wij in de volle breedte de opgave die er ligt rondom beschermd wonen. En we focussen natuurlijk nu op de Merwedehuisjes, of de Skaeve Huse, zoals het concept dan heet. Maar we hebben nog veel meer vraagstukken. We hebben ook vraagstukken rondom bijvoorbeeld een Domus. We hebben vraagstukken rondom de opvang van Oekraïners en statushouders. En zo hebben we veel meer wat we daar met elkaar bespreken hoe we dat moeten doen. En uit dat overleg kijken we ook naar Merwedehuisjes, of Skaeve Huse noemen we dat dan met elkaar, hoe we de opgave in de regio met elkaar op een goede manier verdelen. En dat overleg is gaande. En als u me even garantie op de uitkomst vraagt, is dat een hele ingewikkelde vraag die ik ook niet technisch kan beantwoorden. Maar ik heb ook geen glazen bol. Maar weet dat ik mijn stinkende best doe om gewoon op een goede manier in de regio, in alle gemeenten alle voorzieningen te verdelen.

De voorzitter: U heeft het gehoord, hij doet in ieder geval zijn stinkende best.

De heer Van der Net: Ik heb het volste vertrouwen in de wethouder. Maar goed, mijn zorg zit met name dan inderdaad bij de collega's van de heer Van der Kruijff.

De voorzitter: Ik had eerst mevrouw Schnabel, daarna mijnheer De Heer, daarna mijnheer Van Dam Timmers.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Stel dat het in de regio ook uitgerold zou worden, loop je dan niet de kans, de mensen die nu in de Skaeve Huse zitten, hebben natuurlijk binding met Dordrecht, dat als je inwoners vanuit Dordrecht in een Skaeve Huse zou zetten ergens in de regio, dat ze dan weer terugkomen? En dat die werking eigenlijk veel minder effectief is, dan als je ze gewoon binnen de eigen gemeente laat, omdat ze hier hun netwerk hebben?

De voorzitter: Mevrouw De Jong, dan bent u de expert.

Mevrouw De Jong: We hebben natuurlijk heel veel ervaring met andere vormen van wonen. We hebben ook beschermd wonen in de hele regio. En soms zeggen inwoners echt, ik wil per se niet weg uit Dordrecht of ik zou niet weg willen uit mijn dorp. En soms is het juist heel goed om uit te wisselen. Kunt u zich voorstellen dat als mensen een slecht netwerk hebben of een netwerk met slechte beïnvloeding dat mensen het dan juist heel fijn vinden om 30 kilometer verderop ergens te wonen. En het concept van de Skaeve Huse is wel heel erg gericht op een beetje buiten de stad, een beetje in een wat ... Echt landelijk is het natuurlijk niet hier waar ze zitten, maar het is wel een beetje buiten de drukte, omdat het mensen zijn die vaak last hebben van prikkels en graag een beetje teruggetrokken zouden willen leven en daar ook zichzelf kunnen zijn. Dan is het vooral de ruimte en het eigen plekje hebben wat fijn is voor mensen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, ook hier alle vertrouwen dat de wethouder zijn stinkende best doet in de regio. Toch nog een aanvullende vraag op wat de heer Van der Net vroeg. Wat zou een logisch moment zijn voor ons als raad/commissie om daar iets over te horen? Is dat die RIB opvang naar wonen, waar we mogelijk iets daarin over zouden horen? Wat zou een soort logisch moment zijn om daar als raad over geïnformeerd te worden, als er resultaten zijn?

De voorzitter: Mevrouw De Jong.

Mevrouw De Jong: In de RIB informeren we wat er aan nieuws is op dat moment. We willen hem in ieder geval voor de zomer uitbrengen. Dat kan over allerlei onderwerpen zijn op het gebied van beschermd wonen en opvang. En als er nieuws is over de Merwedehuisjes, dan zullen we daarover informeren, maar dat kan ook later zijn.

De voorzitter: Maar u weet in ieder geval dat de wens is om er dan ook iets over te horen.

De heer Van der Kruijff: Ik wil er nog een ding over zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, besef wel, natuurlijk zullen we de raad informeren als er op dit vlak wat te melden is. Maar u zult ook begrijpen dat als er wat te melden is en er in de regio wat gebeurt dat het eerst aan het college van de betreffende gemeente is om zijn eigen raad en omwonenden en andere betrokkenen te informeren. Je zult het altijd later horen dan een ander daar in de betreffende gemeente, mocht het daar tot stand komen.

De voorzitter: Begrijpelijk. Mijnheer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Ik heb een paar technische vragen. En de eerste technische vraag komt ook een beetje voort uit de visie. Wat is eigenlijk het ideaalbeeld of de toekomstvisie ten aanzien van de benodigde capaciteit van deze huisjes? En dan eigenlijk een vraag die eraan gelijk staat, hoeveel behoefte is er ten opzichte van de capaciteit die er nu is in onze regio? En dan eigenlijk heel veel gaat het over doelen, maar ik hoor niks over het aspect en de visie op kosten of kostenbesparingen, door op deze manier dit beschermd wonen te organiseren. Kan daar iets over gedeeld worden? En de laatste vraag, voldoen we nu eigenlijk aan onze wettelijke opdracht als gemeente om voldoende huisvesting voor deze doelgroep te organiseren?

De voorzitter: Wie gaat zich over deze vragen ontfermen? U mag ze ook verdelen. Maar mevrouw Van Leeuwen gaat beginnen.

Mevrouw Van Leeuwen: Of we voldoen aan onze wettelijke verplichting, dat weet ik niet. Daar kan misschien Helene antwoord op geven. Of we voldoende plekken hebben voor het aantal mensen die er wellicht voor in aanmerking kunnen komen? Nee, in alle eerlijkheid niet. We hebben nog steeds dakloze mensen rondlopen met complexe problematiek. En wat ik aangaf, toen er twee, drie jaar geleden een woning vrijkwam, zonder echt alle kandidaten die aangedragen waren helemaal door te nemen, waren dat er in ieder geval zeventien. Er is gewoon meer vraag dan dat we aanbod hebben. En uw andere vraag was, of we een visie hebben op het aantal en waar willen we in de toekomst naartoe? Dat is een van de opdrachten die we binnenkort gaan krijgen, omdat de omgevingsvergunning voor deze locatie eindigt over ruim drie jaar en we moeten op zoek naar een nieuwe locatie. En in die opdracht zullen we ook mee gaan krijgen, voor hoeveel woningen, voor hoeveel plekken moeten we dan gaan zoeken? Wetende dat we meerdere voorzieningen nodig hebben en er voor meerdere voorzieningen gezocht gaat worden. Niet alleen voor Skaeve Huse. Dat weten we nog niet, wat voor een aantallen we moeten gaan zoeken.

De voorzitter: Vraag over kostenbesparing, gaat die naar mevrouw De Jong?

Mevrouw Van Leeuwen: Kijk, als je alle maatschappelijke kosten bij elkaar optelt ... Overigens hebben we nooit een kosten-batenanalyse gedaan. Daar zijn weleens vragen over gesteld, maar de omvang is dusdanig klein dat een goede kosten-batenanalyse niet geen juist beeld geeft. Maar als we alle kosten bij elkaar optellen versus wat iemand zou kosten als die in een beschermd wonen opvang zit, naar wat ik weet, liggen die bedragen nog ver uit elkaar. En zijn de kosten voor een Skaeve Huse een stuk lager, maar worden weer door andere partners betaalt.

De voorzitter: En dan die vraag over de wettelijke opdracht. Die zou u geven, mevrouw De Jong, of we daaraan voldoen?

Mevrouw De Jong: Die is wel heel lastig te benoemen. Want wij hebben natuurlijk de taak om een maatwerkoplossing te bieden voor de mensen die zich bij ons melden en waar wij verantwoordelijk voor zijn. En er zijn wel meerdere smaken dan natuurlijk alleen de Skaeve Huse.

Bij meerdere zorgaanbieders kunnen wij inwoners een plek aanbieden, een beschermd wonen plek. Dat doen we over het algemeen binnen de regio. En als er hele bijzondere vragen zijn of problematiek is, dan kan dat ook buiten de regio zijn. Er zijn ook wel plekken binnen beschermd wonen die enigszins lijken op de Skaeve Huse, maar dan zijn ze toch vaak meer met groepswonen. En dit is echt individueel wonen, waarbij mensen zelf huur betalen. En dat is eigenlijk het aparte wat Skaeve Huse echt anders maakt. En er zijn wel meer mensen waarbij het heel lastig voor hen is om in een groep te wonen. Dat proberen we dan vaak een aantal keer. En als dat dan een aantal keer mislukt, dan is het natuurlijk ook wel fijn als we dit hebben voor iemand. Maar we doen het nooit als eerst. Het is nooit als iemand binnenkomt, meldt zich bij de opvang, dat we zeggen, die gaat naar de Skaeve Huse. We proberen eerst beschermd wonen plekken te vinden. En soms is het pas na een aantal jaren dat we zeggen, als er nu een Skaeve Huse zou komen, dan zou dat voor iedereen het beste zijn. Maar het is niet zo dat we mensen dan in de tussentijd geen zorg bieden.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam Timmers, tevreden gesteld?

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Eigenlijk niet. Ik had nog wel gehoopt dat er iets meer aantal indicaties zou zijn over, welke mensen in Dordrecht, die hier toch misschien op straat leven, hiervan zouden kunnen profiteren? Maar blijkbaar bestaan die cijfers niet.

De voorzitter: Er moet wat te wensen overblijven. Mijnheer Van der Net. En daarna mijnheer De Heer.

De heer Van der Net: Dank, voorzitter. Ik werd even getriggerd door een kostenvergelijking. En u begrijpt, dat vind ik wel een interessante. Ik zou wel graag, eventueel gewoon direct door die technische vraag hier neer te leggen, of er duidelijk kan worden dat inderdaad een Skaeve Huse plek goedkoper is dan een plek voor beschermd wonen. Want ik vind dit wel een relevante, ook politiek, om uiteindelijk verder te gaan bepalen of we hier verder mee moeten. Die wil ik wel eventjes hier in de ...

De voorzitter: Ik denk dat de vraag helder is. Dat die genoteerd is, maar dat er nu niet direct een antwoord op gegeven kan worden. Maar dat snapt u ook.

De heer Van der Net: Maar dat begrijp ik.

De voorzitter: Maar het is een goede vraag.

De heer Van der Net: Dank u.

De voorzitter: Ik heb hier mensen met elkaar zien overleggen. Ze zullen er vast op terugkomen. Mijnheer Van Dam Timmers, aanvullend hierop?

De heer Van Dam Timmers: Kort, aanvullend daarop. Dan is het altijd wel heel relevant welk aspect of oogpunt je natuurlijk meeneemt. En wat mij betreft moet dat altijd het maatschappelijk oogpunt zijn en niet het gemeentelijke kosten­oogpunt.

De voorzitter: Dank voor de waardevolle aanvulling. Mijnheer De Heer. Hij wordt ook nu niet beantwoord, mijnheer Van der Net.

De heer De Heer: Voorzitter, toch even een aanvullende vraag. Ik dacht net even te horen, maar misschien heb ik het verkeerd gehoord, dat er na '28 sowieso een andere locatie moet worden gezocht. Want we lezen hier ook in het voorstel voor de visie dat de vergunning nu is tot en met 2028. Er is, zoals ik begrijp, geen mogelijkheid om dat na 2028 ook te verlengen?

De voorzitter: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw Van Leeuwen: Deze voorziening past niet binnen het bestemmingsplan waar de locatie nu is, want dat is zware industrie bestemming. En dan heb je de mogelijkheid om voor twee keer vijf jaar, op basis van een vergunning, een voorziening te realiseren. En over tien jaar in totaal is die termijn afgelopen. Dus in 2028. Voor 2028 zouden we een andere locatie moeten hebben.

De voorzitter: Dat is duidelijk. Helder. Mijnheer 't Lam.

De heer 't Lam: Ik heb daar een aanvullende vraag over. Als we straks naar een andere plek moeten met die huisjes w, betekent dat voor de bewoners die nu een beetje gesetteld zijn en goede opvang hebben? Is dat niet een heel vervelend probleem voor die mensen?

De voorzitter: Wat doet verhuizen met die mensen?

Mevrouw Van Leeuwen: Willeke, mag ik die naar jou doorspelen? Willeke en haar mensen kennen ...

De voorzitter: Mevrouw Haagsma van het Leger des Heils.

Mevrouw Haagsma: Ik ben even kwijt wie de vraag ... Tot wie ik me mag richten.

De voorzitter: Wat doet het met die mensen als ze op een andere plek geherhuisvest worden? En het moet gewoon, want 2028.

Mevrouw Haagsma: Ik denk dat dat natuurlijk een uitdaging zal zijn, omdat deze mensen, wat u inderdaad zegt, daar hun plek hebben gevonden en hun routines hebben ontwikkeld. Ik denk dat het belangrijk is om daar heel erg op tijd naar dat, het woord technisch hoor ik hier vaker vallen, technische stuk te kijken, maar dan ook heel goed het zorginhoudelijke stuk voor te bereiden, om dat te gaan bespreken. De bewoners weten het overigens wel, dat het een tijdelijke locatie is. Dat is wel bekend. Maar dat zal wel aandacht nodig hebben.

De heer 't Lam: Als ik een aanvullende vraag mag stellen, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer 't Lam, een vervolgvraag.

De heer 't Lam: Die bewoners is bekend. Maar ik neem aan dat er dan in 2028 echt iets moet zijn voor die bewoners. Nieuwe huisjes op een andere plek of de bestaande huisjes verplaatsen. Maar we kunnen die mensen toch niet na zolang opvang, want de meesten wonen er al die tijd, weer op straat zetten?

De voorzitter: Dat is voor mevrouw Van Leeuwen, denk ik.

Mevrouw Van Leeuwen: Nee, zij hebben ook een huurcontract voor onbepaalde tijd. Ik had hem aan jou door kunnen geven, Liselotte.

De voorzitter: Maar het is helder.

Mevrouw Van Leeuwen: Nee, we kunnen ze niet zomaar op straat zetten.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net. En dan denk ik dat we langzamerhand naar een afronding toe gaan.

De heer Van der Net: Ik riep hier net wat, en iedereen begon inderdaad te knikken. Het mandaat met betrekking tot het wijzigen natuurlijk van wat er nu ligt aan een ruimtelijk plan ligt bij de gemeenteraad. Ik wilde ook via u de technische vraag neerleggen bij het college, of het mogelijk is inderdaad om het bestemmingsplan te wijzigen in 2028, zodat die bestemming daar kan blijven. Dat is de technische vraag die ik graag wil stellen.

De voorzitter: Het is een hele eenvoudige vraag. Ik vermoed dat het antwoord nee zal zijn. Maar hij wordt genoteerd en het wordt uitgezocht. Aanvulling van de wethouder.

De heer Van der Kruijff: We zoeken uit of het technisch mag. Dat krijgt u nog te horen. Maar weet wel dat aan de omgeving ook beloofd is dat het na tien jaar stopt. Los van technisch zit er ook nog een belofte aan vast naar de omgeving.

De voorzitter: Met beloftes hebben we wel wat. Maar mijnheer Van der Net, hij wordt uitgezocht. U krijgt er antwoord op. Dan kijk ik rond. En mijn conclusie is dat u op dit moment eventjes genoeg informatie gekregen hebt. Dan moeten we natuurlijk naar het vervolg gaan kijken. U heeft genoeg gekregen, een volgende beeldvormende vergadering, is mijn conclusie, is in ieder geval niet nodig. Dan hebben we de mogelijkheid dit als een hamerstuk naar de raad te sturen. We kunnen het ook als stemstuk naar de raad sturen. En we kunnen ook een oordeelvormende commissievergadering plannen, maar dan moet de meerderheid van de hier aanwezigen daarvoor zijn. Of optie nummer vier, mijnheer Van der Net heeft een nog beter plan.

De heer Van der Net: Ik weet niet of dat het beter is. Dat ligt ook aan de commissie en aan de raad dadelijk. Maar ik ben wel in overweging om ook toch nog wat meer politieke druk richting de regio te gaan zetten.

En om eventueel een motie op te maken, waarin ik probeer de Dordtse raad te laten uitspreken dat we van de regio nu weleens een keer resultaten gaan verwachten, in ieder geval in die vorm. Die wilde ik even bij u neerleggen.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van der Net. Dan is in ieder geval mijn conclusie voorlopig dat het als hamerstuk naar de raad gaat, waarbij de mogelijkheid bestaat dat de VVD gaat onthameren. Zeg ik dat goed mijnheer Van der Net?

De heer Van der Net: U zegt het perfect.

De voorzitter: Dat vermoedde ik al. Mijnheer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Ik hoor interessante ideeën. Ik denk dat ik het even mee terugneem naar onze fractie, om te kijken of wij hier nog wat richtinggevend moties mee willen geven richting een eventuele raadsvergadering. Daarom kan ik nu nog niet toezeggen.

De voorzitter: Dank u wel. En dat is het mooie van als je er een hamerstuk van maakt, we kunnen altijd onthameren. En het gaat, denk ik, zomaar gebeuren. En misschien wel meervoudig. Dan ga ik allereerst de gasten hier hartelijk danken voor hun inbreng. Ze hebben allemaal hun bijdrage geleverd. Fijn. Ik dank de raads- en commissieleden voor de constructieve wijze van vergadering. En misschien nog even naar die ene mevrouw, ze had vaak het woord technisch gehoord, dit noemen wij nu eenmaal een technische sessie. En dat houdt eigenlijk in dat we niet aan meningsvorming doen. Dat links en rechts hier niet elkaar politiek gaat aanvallen, maar we willen gewoon beter geïnformeerd worden. En dat noemen wij technisch. Even een klein college voor u, gratis en voor niets. Ik verzoek iedereen, als die zo meteen weggaat en niet terugkomt, zijn glaswerk en dergelijke mee te nemen richting pantry. En raads- en commissieleden ook hun bordjes. Hoeven de gasten niet te doen. Daar wordt voor gezorgd. Ik dank u allen en wens u nog een fijne avond. En ook de mensen achter mij, bedankt voor hun aanwezigheid. En een fijne avond en een goed vervolg eventueel nog bij een volgende commissie.

4. Agenderingsverzoek College over Wijziging van het omgevingsplan voor bodem, bedrijventerreinen en de locaties Bouwhuyslocatie en Zuidbuitenpoldersekade

Voorzitter: Mevrouw Van Engelen

Raadsgriffier: De heer Boogaard

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Ayverdi (DENK)

Mevr. De Heer (Forum voor Democratie)

Mevr. Jager (Beter voor Dordt)

Dhr. Klerk (CDA)

Dhr. Laban (ChristenUnie/SGP)

Dhr. 't Lam (SP)
Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter voor Dordt)
Mevr. Striebeck (VSP)
Dhr. Struijk (ChristenUnie/SGP)
Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouder: wethouder M. Burggraaf

Ambtelijke ondersteuning: Dhr. Van de Rijdt, mevr. Van Middendorp

De voorzitter: Mijnheer Struijk, ik zal zo een knotje maken, maar ik ga eerst de vergadering openen. Ik vind dat het nog best goed zit. Beste mensen, welkom allemaal. Iedereen die nog plaats wil nemen, neem vooral plaats. We moesten even wachten, want er liepen nog een aantal commissies door. Maar wij zitten hier bijeen voor een agenderingsverzoek van het College over de Wijzigingen van het omgevingsplan voor bodem, bedrijventerreinen en de locaties Bouwhuyslocatie en Zuidbuitenpoldersekade. Ik had het uit mijn hoofd geleerd, maar ik wilde toch even spieken. En toch nog even een korte toelichting, ook al heeft u dat allen waarschijnlijk al door. Vanavond is eigenlijk een uitleg aan ons als raadscommissie, een toelichting op wat er allemaal gaat veranderen met de bestemmingsplannen en de omgevingsplannen, met de nieuwe Omgevingswet. En dat gaat gebeuren door twee planjuristen, Dirk van de Rijdt en Yvette van Middendorp. Maar voordat we aan de presentatie beginnen, die wij zo krijgen, moeten wij toch nog even een voorstelrondje doen voor het verslag. En ik ga beginnen aan mijn rechterhand bij mevrouw Jager, aangezien de heer Klerk nog een koekje in zijn mond heeft.

Mevrouw Jager: Ineke Jager, Beter voor Dordt.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken, Beter voor Dordt.

Mevrouw Striebeck: Bernadette Striebeck, VSP.

De heer De Vries: André de Vries, VSP.

De heer 't Lam: Jack 't Lam, SP.

De heer Ayverdi: Emin Ayverdi, DENK.

De heer Roggekamp: Erik-Jan Roggekamp, Gewoon Dordt.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer Struijk: Leen Struijk, ChristenUnie/SGP.

Mevrouw De Heer: Betsie de Heer, Forum voor Democratie.

De heer Klerk: Albert Klerk, CDA.

De heer Boogaard: André Boogaard, commissiegriffier.

De voorzitter: En mijn naam is Yara van Engelen. En ik ben vanavond uw voorzitter. Mevrouw Striebeck, wilt u de microfoon nog even uitzetten? Ik heb net even overlegd met de planjuristen, en vragen mogen gewoon tussendoor gesteld worden. Als u iets wil weten, steek vooral uw hand op en dan krijgt u de beurt. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Van Middendorp.

Mevrouw Van Middendorp: Dank je wel. Even kijken, want hebben jullie wel de presentatie voor?

De voorzitter: Normaal gesproken komt hij op het scherm. Het kan natuurlijk zijn dat er iets aan de hand is. Dat is vaker in deze zaal. Ik zou iedereen aanraden om in ieder geval op de iPads en de laptops de presentaties voort te zetten.

Mevrouw Van Middendorp: Daarom vroeg ik het even, want ik zie hem niet op de schermen.

De voorzitter: Daar kun je in ieder geval meelesen.

Mevrouw Van Middendorp: Ik kan wel alvast beginnen. Goedenavond allemaal, graag nemen wij jullie mee in het verhaal over het wijzigen van een omgevingsplan. We nemen jullie even mee in het algemeen van, hoe werkt zo'n wijziging en waarom worden onderwerpen daarin gecombineerd? En dan willen we graag even door naar de tweede wijziging. Die komt binnenkort naar jullie toe voor vaststelling. Daar is ook al een RIB over geweest naar jullie. Even de agenda voor vanavond. We gaan even in op onze wijzigingsstrategie van het omgevingsplan. Hoe pakken we dat aan? En tweede wijzigingsbesluit, dan gaan we even kort in op de planning, de vier onderdelen die erin zitten en de zienswijze die we daar tot nu toe op hebben gehad en die wij momenteel behandelen. En dan het vervolg. De wijzigingsstrategie. Nu zien we de dia niet, maar ik ga proberen alles even na te gaan. Dan wacht ik heel even.

De voorzitter: Er komt een technisch ondersteuner aan. Wie weet.

Mevrouw Van Middendorp: Dank je wel. Als je het omgevingsplan formeel gaat wijzigen, we hebben er één voor Dordrecht, dan spreek je formeel van een wijzigingsbesluit. Je gaat iedere keer maar één document eigenlijk aanpassen. We hebben iedere keer één wijzigingsbesluit wat wij aan jullie als raad voorleggen. In maart 2023 hebben wij hierover nog een raads werkgroep gehad, Omgevingswet. En toen zijn we eigenlijk ingegaan op onze aanpak. En die typeert zich eigenlijk met dat we het gefaseerd aanpakken. Wij bouwen het omgevingsplan gefaseerd op. En wij laten eigenlijk bestuurlijke prioriteit bepalen, wat gaan we wijzigen aan het omgevingsplan? Ik heb hier zo nog even een plaatje van. Daarnaast, om onze wijzigingsbesluiten te publiceren, hebben wij software. Het moet natuurlijk op Regels op de kaart komen, de voormalige ruimtelijke plannen. Die software en techniek achter Regels op de kaart die staat eigenlijk maar één wijzigingsbesluit per keer toe. Dat betekent dat wij één keer een wijzigingsbesluit ter inzage kunnen leggen.

Bij bestemmingsplannen hadden we nog wel dat er verschillende bestemmingsplannen in verschillende vormen naar commissies gingen. Het ging als ontwerp ter inzage of er ging er één voor vaststelling of er waren insprekers. Nu hebben we het elke keer maar over één wijziging van het omgevingsplan, die dan in procedure is. We hebben geen parallelle besluitvorming meer, maar nu spreken we eigenlijk van gebundelde wijzigingen met meerdere onderwerpen. En dat wordt zo wel duidelijk ook met het voorbeeld. Gebundelde wijzigingsbesluiten komen jullie kant op. Omdat we maar één per keer kunnen doen, en daar zit natuurlijk een doorlooptijd aan, rekenen wij op zo'n maximaal vier van die besluiten per jaar te kunnen doen. Dat is eigenlijk heel beperkt.

De voorzitter: Dat was de vraag. Klopt dat, mijnheer Laban? Er is een vraag gesteld.

De heer Laban: U geeft aan dat de software maar één wijzigingsbesluit per keer toestaat. Komt daar nog een softwarewijziging of hoort dit erbij, of hoe moet ik dat zien?

Mevrouw Van Middendorp: Dit is landelijk klaargezet. Die softwarepakketten worden natuurlijk door landelijke regelgeving eigenlijk ingericht. Een van de eerste gemeenten, Amsterdam, heeft dit gelijk aangekaart. Zij hebben heel veel plannen, heel veel wijzigingsbesluiten wat zij normaal hadden, bestemmingsplannen. En dit vormt echt een probleem, want je moet nu wachten telkens op het wijzigingsbesluit. Dat is bij het Rijk aangekaart. Er gaan nu meer signalen op. Wij lopen er ook tegenaan. Wij proberen dat nu op te lossen met die gebundelde wijzigingen. Tot nu toe is er volgens mij nog niks bekend dat dat aangepast gaat worde, die systematiek. We moeten hier nu mee werken. We zitten natuurlijk in een soort overgangperiode. We hebben nog net die nieuwe wetgeving. We hebben tot 2030 om ons omgevingsplan definitief te maken. Wie weet dat het daarna verandert, maar voorlopig gaat het op deze manier. Dan ga ik door. Even nog over wat dan in die raads werkgroep is besproken, de gefaseerde aanpak. Zoals ik net al zei, in 2030 moeten we eigenlijk een definitief omgevingsplan hebben. Wij nemen eigenlijk de tijd om het uit te smeren en ons omgevingsplan gefaseerd op te bouwen. We willen nu niet meteen een kant-en-klaar omgevingsplan, maar geleidelijk, op basis van die bestuurlijke urgentie. Als we dan een woningbouwontwikkeling hebben die meteen prio heeft en door moet, of een thematisch onderwerp, zo bouwen we dat het omgevingsplan geleidelijk op. Dan nog een dia, dit was ook in de raads werkgroep. En dat geeft even het beeld van, wat zijn de stappen bij zo'n omgevingsplanwijziging en wie is eigenlijk dan aan zet? Je begint met een principebesluit natuurlijk van de wethouder. Dat gaat door naar het college. Vooraankondiging volgt. Participatie. En dan volgt eigenlijk het formele besluit, omdat het ontwerp ter inzage gaat. En zodra wij dat willen laten vaststellen, komt het als voorstel naar de raad toe.

De voorzitter: Een vraag van mijnheer 't Lam. Gaat uw gang.

De heer 't Lam: Dank u, voorzitter. De raad moet uiteindelijk het besluit vaststellen. Dat blijkt ook uit dit schema. Maar ik zie dat het principebesluit een collegebesluit is. En de eerste keer is dat via een RIB aan de raad voorgelegd, meegedeeld. Maar ik begrijp dat dat in de toekomst niet de bedoeling is. En daaraan gekoppeld mijn vraag, moet de raad als kaderstellend orgaan niet aan de voorkant iets mee kunnen geven?

Want we krijgen straks een min of meer kant-en-klaar besluit, waar participatie over geweest is, wat ter inzage heeft gelegen, ter vaststelling. En we kunnen politiek gezien wel iets anders willen. Zijn we dan niet heel laat, als we wat anders willen?

De voorzitter: En dan is eigenlijk, denk ik, uw vraag, is dat mogelijk in deze procedurestappen? Want wij kunnen natuurlijk iets anders willen, maar even kijken hoe het systeem werkt.

De heer Van de Rijdt: Eigenlijk is dat bij bestemmingsplannen ook zo. Het ontwerpbestemmingsplan gaat ter inzage. Dan komt er vaak een RIB. Dat is nu ook zo. Bij stap 3 is het formele besluit om de procedure te starten. En dan informeren we de raad met een raadsinformatiebrief. Nu kan het college natuurlijk bij belangrijke besluiten, bij een principebesluit ook de raad informeren, maar dat was ook bij bestemmingsplannen niet gebruikelijk om te doen. Dat gebruik hebben we eigenlijk doorgezet.

De heer 't Lam: Vervolg vraag, als reactie daarop.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer 't Lam: Als je nieuwe plannen hebt, zoals het Gezondheidspark, Maasterras, dan liggen daar visies aan ten grondslag, waarin de raad het kader heeft vastgesteld. En de uitwerking is dan het bestemmingsplan. Kijk, als je een kleine wijziging hebt van het bestemmingsplan, dan hoeven we niet aan de voorkant te zitten. Maar als je bij grote, nieuwe plannen niet aan de voorkant zit en je krijgt uiteindelijk pas met de vaststelling ermee te maken, dan krijgen we, denk ik, een hele lastige discussie in de raad.

De voorzitter: We moeten inderdaad even uitkijken dat we geen wensen vanuit de raad uitspreken, want daar kunnen de ambtenaren natuurlijk niet zoveel mee. Maar dat we inderdaad proberen uit te vragen, wat is er dan mogelijk voor ons in de procedure? Dan vertaal ik hem nog even zo naar u. Misschien kan er dan een antwoord komen.

De heer Van de Rijdt: Misschien toch technisch. Ik denk heel veel onderwerpen die nu in de wijziging zitten, hebben wel een grondslag in de Omgevingsvisie. Daar staat vaak dat er woningen gebouwd moeten worden, woningbouwlocaties aangewezen worden. In de meeste gevallen is er wel een opdracht van de raad die daar al soms wat abstracter, soms wat concreter aan ten grondslag ligt.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kunnen we verder met de presentatie.

Mevrouw Van Middendorp: Dat is even kort het schema. Dan nu even het proces wat wij achter de schermen eigenlijk doen en voorbereiden, om een beeld te geven van, wat betekent zo'n gebundeld wijzigingsbesluit? Wat wij eerst als formele stap moeten doen, als wij een wijziging gaan voorbereiden, moeten we dat aankondigen. Want men moet weten hoe men kan reageren wanneer op het plan. Dus de participatie. En dat is nog echt voor de formele besluitvorming.

Daarna, omdat we te maken hebben met dat we maar één wijzigingsbesluit per keer kunnen doen, gaan wij een planning maken van, wanneer gaan die wijzigingsbesluiten dan lopen? Die hebben wij genummerd één, twee, drie, vier. En dan kunnen we ambtelijk apart gaan werken aan de wijzigingen, net als bij bestemmingsplannen. Wij hebben een team van zeven planjuristen. En we werken allemaal apart aan onze wijzigingen. Maar om toch die planning in oog te houden en in oog te houden, wat zijn dan allemaal die nieuwe regels bijvoorbeeld, hebben wij daarvoor een gezamenlijk bestand, waarin we al die wijzigingen bijhouden.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is er weer een tussendoor vraag van mijnheer Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer Laban: Dank u wel. Even een vraag. Want hoelang is de doorlooptijd voor zo'n wijzigingsbesluit? Met andere woorden, hoeveel wijzigingsbesluiten per jaar kunnen er worden genomen?

Mevrouw Van Middendorp: Ik hoorde hem inderdaad. Ik had al maximaal vier gezegd. Als alles een beetje meezit, zit je op ongeveer een half jaar. Want je moet het eerst als collegebesluit, dan moet het ter inzage gelegd worden, dan moet de zienswijze beantwoord worden en dan gaat het voor vaststelling naar de raad. Een half jaar tot een jaar, en soms lopen ze nog verder uit, maar gemiddeld half jaar tot een jaar. Wil je dat nog toelichten?

De heer Van de Rijdt: Vier is het maximale. Als het heel snel gaat, dan hebben we geen zienswijze, zou je binnen drie maanden van ontwerp naar vaststelling kunnen. Dan moeten we echt heel snel zijn. Maar we merken nu ook wel, de tweede wijziging is de procedure en de derde wijziging zit al te duwen. En normaal bij een bestemmingsplan, denk je, we wachten nog even. Dat geeft wel wat druk op het proces. Ik denk dat wij ook moeten proberen om die snelheid erin te houden, om te zorgen dat we niet steeds moeten wachten tot een plan is vastgesteld. Dat vraagt ook een wat andere werkwijze.

De voorzitter: Herhaling is de kunst van het onthouden. Max vier hebben we nu gehoord. Gaat u verder.

Mevrouw Van Middendorp: Dank je wel. Als de wijziging klaar is, dan ga je mee met die bepaalde wijziging. Ben je te laat, dan wordt het gewoon de volgende. Zoals mijn collega net al aangaf, dat drukt elkaar wel. Onder andere wat wij als voorwaarde hebben, is dat de anterieure overeenkomst is getekend. De plankosten zijn dan vergoed. En dan volgt het collegebesluit dat het ter inzage gaat, en een RIB naar de raad. En dan de volgende stap, zienswijzebehandeling en een raadsvoorstel voor het vaststellen. Even gezien de tijd, we kunnen nog even ... En dan ga ik even er weer uit. Wij hadden ook ons gezamenlijk bestand klaargezet. Dat geeft heel goed weer wat die verschillende wijzigingsbesluiten zijn. Hier in dat kader, dit is waar wij met alle planjuristen, maar ook vanuit projecten mee werken en waar wij de regelingen in klaarzetten. Ik kan het nog iets groter maken. Wij begonnen met de regeling Bruidsschat. Dat is door het Rijk klaargezet. Vervolgens hebben we onze eerste wijziging gehad, erfgoed. Dat hebben wij dan met de kleur groen. En nu zijn wij bezig met de tweede wijziging.

En daar zie je terugkomen dat het vier onderwerpen betreft. En daar houden wij dan een andere kleur voor aan. En zo houden wij bij, wat is welke wijziging? En hier wordt ook wel duidelijk dat wij met de derde wijziging al bezig zijn. En ook de vierde wijziging staat al klaar. En de bedoeling is dat al onze wijzigingen wel in dat ene document allemaal komen, want het is nog steeds één omgevingsplan. En men ziet op regels op het kaart altijd maar één omgevingsplan. En dan hadden we hieronder nog even, dat is ook wel goed om erbij te hebben, onze opbouw van het omgevingsplan. Dit hebben wij toen ook in de raadswerkgroep besproken. Er zijn heel veel verschillende hoofdstukken, thematisch, bouwregels. Dat geeft wel een indruk van hoe groot dat omgevingsplan gaat worden, dat het ook allemaal onder verschillende hoofdstukken gaat. En zo wordt dat straks ook aan jullie voorgelegd, die verschillende hoofdstukken, met de wijzigingen die er dan in volgen. Even spieken of ik nog verder ... Nee, dat was eigenlijk wat het belangrijkste was. Dan ga ik weer terug naar de dia's.

De voorzitter: Hier kan ik ook niet bij helpen helaas.

Mevrouw Van Middendorp: Ik zocht de presentatiemodus, maar die zie ik zo snel niet. Even nog terug, want nu hebben we het algemene deel gehad van, hoe pakken wij zo'n wijzigingsbesluit aan? En dat het uit verschillende onderwerpen bestaat. Nu willen we jullie graag meenemen in ons tweede wijzigingsbesluit. Dat is inderdaad de wijziging van het omgevingsplan voor bodem, Bouwhuys en de andere twee onderwerpen. En daar wil we jullie inhoudelijk in meenemen. Eerst even kort de planning. Het is ter inzage gelegd van december tot januari. Daar is een RIB naar jullie over gegaan op 4 februari. Nu, momenteel, hebben wij 7 zienswijzen in behandeling. Zijn we bezig met de beantwoording daarvan. En straks komt het als gewijzigde vaststelling richting jullie. En dat willen we nog voor deze zomer aan jullie aanbieden. Het is eigenlijk onze eerste gebundelde wijziging, want de eerste ging alleen over erfgoed, waarin 4 onderwerpen zitten. En die onderwerpen zullen we nu even een voor een langslopen. De eerste is de Bouwhuyslocatie. Dat betreft een woningbouwontwikkeling in Wielwijk, aan de Trompweg. En dat is eigenlijk al vanuit de Visie Wielwijk, het beeldkwaliteitsplan wat we voor Wielwijk hadden en het stedenbouwkundig plan, die eigenlijk al ingaan op deze locatie, dat dat een aantrekkelijke woningbouwlocatie moet worden. Wat betekent dat in dat omgevingsplan? Er moeten 213 woningen komen. Er zit nu een functie maatschappelijk op. Er zat een school. De school is vertrokken. Die complexen zitten tijdelijke functies in. Daar willen we een functie wonen van opleggen. Het plan verder typeert zich met hoogbouw. Nu is het vooral laagbouw, maar doordat er straks hoogbouw komt, komt er meer ruimte voor groen en water. En daarbij passen we eigenlijk de 40 procentregel toe. Dat is eigenlijk de uitwerking van, in de Omgevingsvisie, het Groenblauwprogramma, en uiteindelijk de regels die in het omgevingsplan komen. Die worden hier al toegepast, dat er genoeg ruimte voor groen en water is. En daarnaast komen er nog enkele andere functies, horeca en maatschappelijk, maar dan niet school, maar een tandarts of huisarts. Op dit onderdeel hebben wij geen zienswijze binnengekregen. Dit is een verbeelding uit het stedenbouwkundig plan. Dit zijn eigenlijk ook de randvoorwaarden straks voor de woningbouwontwikkeling. Dan zie je inderdaad 2 torens en vooral veel hoogbouw. En er zijn, ik geloof, 30 à 40 grondgebonden woningen, eengezinswoningen. En vooral parkachtige omgeving, aansluitend op het Wielwijkpark.

Dan het volgende onderdeel. Dat is het thema bodem. Daar is door de raad, door jullie, in januari 2024 een voorbereidingsbesluit genomen. Dat was in het kader van tekortkomingen van de Omgevingswet, die we wilden opvangen. Dat onderdeel bodem is een regionale samenwerking met alle Zuid-Holland Zuid gemeenten. Die bereiden dit ook allemaal voor als omgevingsplanwijziging. Het is overzetten van regionaal beleid. Voorheen was er de Bodembeheernota in deze regio. En de meeste normen en waarden worden eruit overgenomen. Het uitgangspunt voor deze regeling is het beschermen van milieu en de gezondheid. En als je dan specifiek kijkt naar ons Omgevingsvisie, vertalen we eigenlijk het doel, het voorkomen van een verslechtering van de bodemkwaliteit. Omdat het de Bodembeheernota is, is het merendeel beleidsneutraal. Maar we hebben ook een aantal vernieuwingen. Daar zijn we ook wat strenger dan het Rijk, om het zo te zeggen. Dat zijn onder andere regels voor PFOA, voor lood, voor vluchtige stoffen. Dan moet je denken aan bouwstoffen en thermisch gereinigde grond en voor wegbermen. Daar willen we vooral meer vergroening en meer biodiversiteit in de wegbermen. En we hebben ook versoepelingen ten aanzien van het Rijk. Dat we voor bedrijventerreinen soepeler omgaan met de afdekkingen, bij vervuilde grond. En bepaalde graafwerkzaamheden hoeven niet meer gemeld te worden. Dat zijn kleine graafwerkzaamheden. De impact is daarvan niet groot. Op dit onderwerp zijn 4 zienswijzen binnengekomen. En daar wil ik jullie nog even in meenemen, wat de inhoud daarvan is? Ze richten zich grotendeels op het verbod dat wij instellen op het toepassen van bouwstoffen. Deze hadden wij in het voorbereidingsbesluit zitten. En hebben wij besloten over te nemen in het ontwerpbesluit. Dat gaat onder andere over de bouwstoffen, staalslakken en bodemas. Dat blijft na verbranding van afval over. En met name als je een wegverbreding hebt of nieuwe asfaltering, dan wordt het gebruikt als stevige onderlaag. Die bouwstoffen zijn in opspraak over de mogelijke milieueffecten en gezondheidseffecten. En ook onderzoek wijst erop dat de nationale regelgeving hiervoor achterloopt. Dat is eigenlijk sinds 2008 niet meer aangepast. Wat is dan het bezwaar en het verzoek? Zij willen eigenlijk een versoepeling van dat verbod en duidelijker zijn over de voorwaarden, waaronder wij het wel toestaan. Momenteel hebben wij die zienswijzen in behandeling en loopt er een onderzoek en hebben wij overleg met de omgevingsdienst of versoepeling mogelijk is, om zo de partijen tegemoet te komen. Maar er is aan de andere kant wel motivatie op basis van het voorzorgbeginsel, in het kader van die mogelijke gezondheidseffecten, om dan toch te kijken, moeten we niet strenger blijven? We zitten midden daartussen, om dat te onderzoeken. Straks als deze wijziging richting jullie komt voor vaststelling, dan natuurlijk in de staat van wijziging is na te lezen hoe dit is verwerkt en wat het antwoord hierop wordt.

De voorzitter: Een vraag van mijnheer 't Lam. Gaat uw gang.

De heer 't Lam: Ik heb in de raadsinformatiebrief, die een aantal maanden geleden gestuurd is, gelezen dat dit voorbereidingsbesluit van januari 2024 anderhalf jaar werking had, als ik het goed zeg. Wat is het gevolg als we niet binnen anderhalf jaar dit besluit nemen? Want ik zie nu, voor de vakantie komt het naar ons toe. Maar ik vraag me af of we voor de vakantie een besluit kunnen nemen, als er ook nog zienswijzen zijn en we die mensen misschien moeten horen. Heeft dat een bepaald effect, dat er dan iets ineens mogelijk is wat niet mogelijk zou zijn als we het op tijd doen?

Mevrouw Van Middendorp: Er zijn effecten. Die weet ik nu niet uit mijn hoofd. Dat heeft de omgevingsdienst al wel uitgezocht, omdat het inderdaad kritiek wordt, omdat we met deze bezwaren zitten en dat goed moeten onderzoeken. Ik zou hier graag schriftelijk op terug willen komen, want het is uitgezocht. We hebben het ook schriftelijk, maar ik weet het nu even niet op dit moment.

De voorzitter: Dat lijkt me inderdaad een goede oplossing. Dit gaat natuurlijk over een stuk ervan.

Mevrouw Van Middendorp: Precies. Maar dat komt nog uw kant op. Dan ga ik door naar het volgende onderwerp. Wat ook in het tweede wijzigingsbesluit zit, is het onderwerp bedrijventerreinen. Daar volgt ook een voorbereidingsbesluit op. Dat is in november 2023 door jullie vastgesteld. En dat gaat eigenlijk over dat we geen oneigenlijk gebruik van bedrijventerreinen willen, het liefst. Je hebt bedrijventerreinen met hoge milieucategorieën, maar daar kunnen ook bedrijven met lage milieucategorie gaan zitten. Maar juist die hoge milieucategorie is er natuurlijk bestemd. Daar kunnen zware bedrijven gaan zitten. Wij willen voorkomen dat daar een bedrijfsverzamelgebouw of een opslagbedrijf of iets dergelijks komt. Daar hebben we ook andere plekken voor in de stad namelijk. Dat hebben we opgelost door een omgevingsvergunning op te nemen in het omgevingsplan. En dan creëren we eigenlijk voor het college dat de afweging is of die bedrijfsactiviteit afbreuk gaat doen aan het bedrijventerrein, of het daar past, of dat een andere plek logischer is. Op dit onderwerp zijn geen zienswijzen binnengekomen.

De voorzitter: En nog een vraag van mijnheer 't Lam. Gaat uw gang.

De heer 't Lam: Min of meer dezelfde vraag. Hier zijn geen zienswijzen. Dat scheelt. Maar we gaan wel over de termijn heen van anderhalf jaar. Kan dat betekenen dat een bedrijf dat slim is nu ineens iets aanvraagt wat we moeten toestaan, wat we met deze wijziging niet zouden willen toestaan?

De voorzitter: Een maas in de wet. Is dat zo?

Mevrouw Van Middendorp: U heeft inderdaad gelijk. Het is natuurlijk wel zo, als er een aanvraag komt, kunnen we wel laten zien, we zijn een regeling aan het voorbereiden. In het kader van die regeling zouden we het een en ander mogelijk als voorwaarde kunnen stellen. Maar we kunnen het niet heel hard tegenhouden, zoals dat voorbereidingsbesluit werkt. Het zou kunnen zijn dat er een bedrijf zit met een lage milieucategorie, op een plek waar een zwaar bedrijf ook kan. Wil je nog aanvullen?

De heer Van de Rijdt: Ik denk dat die kans ook wel reëel is. We hebben ook het voorbereidingsbesluit gezien, dat dat meteen effect heeft gehad. Dat een aantal aanvragen precies afgestemd was op de vierkante meters in dat voorbereidingsbesluit. Die ruimte is schaars. Dat risico is wel reëel, als we niet op tijd tot een besluit komen, dat er dan aanvragen komen die we niet meer kunnen weigeren. Nu is het zo dat we in de planning nog wel enige tijd hebben. We mikken nu op 27 mei. En we kunnen ook nog op 2 juli vaststellen, als tenminste de agenda van de raad, die heel druk is, dat toelaat. Maar we mikken nog steeds op 27 mei.

De voorzitter: En de raad gaat over haar eigen agenda. Als we het slim spelen, dan zijn we op tijd. Is uw vraag zo beantwoord, of heeft u nog een vervolgvraag.

De heer 't Lam: Die is beantwoord, maar ik heb gelijk een aanvullende vraag. Want we kunnen in de toekomst maar beperkt wijzigingen aanbrengen, vanwege die software. En kan dat betekenen dat we ook in de toekomst te maken kunnen krijgen met termijnen, zoals we nu hebben, en we dolgraag zouden willen aanpassen, maar dat dat vanwege de software niet op tijd kan?

Mevrouw Van Middendorp: Ik denk dat die situaties best kunnen gaan voorkomen. Nu hebben we best met forse zienswijzen te maken. Zeven stuks. Als het er nog meer zijn, daar heb je gewoon de tijd en aandacht voor nodig om die te behandelen en om het plan eventueel aan te passen, dan kan het best zijn dat we uitlopen, dat de volgende verder moet wachten en dat we te laat zijn voor een voorbereidingsbesluit. Dat scenario is denkbaar.

De voorzitter: Geen leuk antwoord, maar wel feitelijk. De heer Schalken-den Hartog, voor een vraag.

De heer Schalken-den Hartog: Misschien een aanvullende vraag daarop. Ik kan me zo voorstellen dat niet alleen Dordrecht, maar heel veel andere gemeentes, u noemde net al Amsterdam, daar eigenlijk al last van hebben. Is er ook wel al een of andere lobby of iets, of wellicht vanuit de VNG, om te kijken hoe dat in de toekomst anders kan, zodat deze ongewenste situaties voorkomen kunnen worden?

De voorzitter: Dit is leuk, een technische vraag over politiek. Dat kan gewoon wel. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Middendorp: De VNG organiseert ook heel veel bijeenkomsten voor planjuristen, maar ook andere vakspecialisten. En dan wordt inderdaad ook gedeeld dat de VNG aan het lobbyen is, want dit zit ons gewoon in de weg. Wij kunnen nu niet eigenlijk, wanneer dat nodig is, een besluit voorbereiden, zoals dat bij bestemmingsplannen ging. Daar is een lobby vanuit VNG, mogelijk meer partijen, maar die heb ik niet in beeld. Gemeente Amsterdam, weet ik. Voor de rest zijn er ook gemeenten die het gewoon afhouden. Die zeggen, wij gaan nog niet zomaar aan een omgevingsplanwijziging beginnen, doe alles maar met een vergunning of de tijdelijke oplossing TAM-IMRO. Maar wij hebben zoiets, wij gaan gewoon met de software aan de slag. En wij hebben dan die gebundelde wijziging als oplossing, met zijn haken en ogen.

De voorzitter: En een hoopvol antwoord. Dat is ook fijn. Dan kunnen we verder met de presentatie.

Mevrouw Van Middendorp: Het laatste onderwerp wat in de tweede wijziging zit, is een perceel in het buitengebied, Zuidbuitenpoldersekade 3. Daar stond een woning, want inmiddels wordt hij gesloopt, geloof ik. Er is een uitkoopregeling voor woningen onder hoogspanningsverbindingen.

En dat is in het kader van de mogelijke gezondheidsschade van als je permanent onder een hoogspanningsverbinding woont. Wat ook nog vanuit die regeling geregeld moet worden, is dat de woonbestemming wordt verwijderd. En dat gaan wij doen tot een passend initiatief zich meldt. En tot nu leggen we eigenlijk de functie recreatie op dat perceel, in lijn eigenlijk met wat er in de omgeving zit. Hier hebben wij een zienswijze op gekregen. En dat is met name in relatie tot dat mogelijk passende initiatief op die locatie. Wij hebben al gesprekken met een partij, die daar iets wil beginnen. En zij willen graag in gesprek blijven met ons daarover. Dan zijn wij bij de laatste dia aangekomen. Dan wilde ik nog even kort ingaan op het vervolg van dit tweede wijzigingsbesluit. Dat zijn we aan het voorbereiden. Dat gaat natuurlijk eerst naar jullie toe in de Agendacommissie. Er zal ook een sprekersplein, verwacht ik, georganiseerd worden, omdat er toch zeven bezwaarhebbers zijn. En dan volgt natuurlijk de oordeelsvormende raad, besluitvormende raad, vaststelling. En dan hebben we nog de beroepstermijn. Dan kan men nog een beroep indienen. En wij mikken inderdaad nu op vaststelling van 27 mei, als dat lukt.

De voorzitter: Helder. Dank u wel. Duidelijke presentatie over een best wel ingewikkeld onderwerp. Ik kijk even de commissie rond. Zijn er nog technische vragen die gesteld willen worden? De heer Roggekamp, gaat uw gang.

De heer Roggekamp: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, in de presentatie was net heel even, en dat stond niet in onze, bij de Bouwhuyslocatie een mooi plaatje van de woningen. En ik wil even weten wat voor status ik daaraan moet zien. Is dat echt de bedoeling dat die op zo'n manier komt, of is dat, dan zeg ik het misschien oneerbiedig, maar een worst die net als bij het station en bij het Maasterras is geweest? Kijk, zo kan het heel mooi zijn, maar uiteindelijk wordt heel anders, want het kan toch niet. Wat de status van zo'n plaatje?

De voorzitter: Precies. Vaak wordt inderdaad in het proces natuurlijk nog een hoop gewijzigd, door allerlei wensen en regels en dingen. Ik ga hem doorgeven aan de ambtenaar.

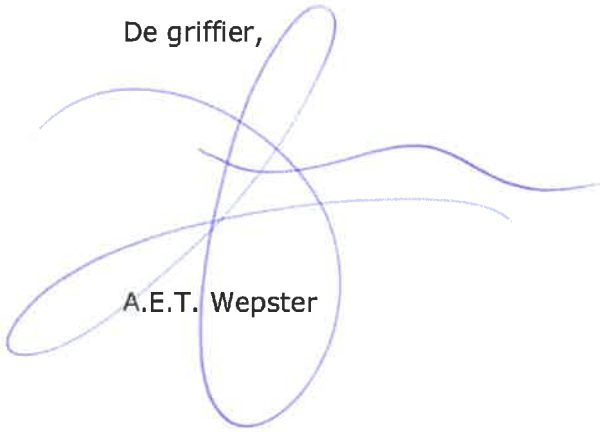
De heer Van de Rijdt: Dit is een wel iets ander plan dan Maasterras. Dit verbeeldt meer wat het waarschijnlijk gaat worden, dan bij Maasterras, waar het echt nog een proefverkaveling is en dat nog alle kanten op kan. Dit is een stedenbouwkundig plan. Dat is door een extern bureau gemaakt, in opdracht van het project. En dat stedenbouwkundig plan is ook juridisch vertaald in het omgevingsplan. Er zijn regels opgenomen dat je op bepaalde onderdelen moet voldoen aan dit beeld. Dat betekent dat er gedetailleerd bouwblokken zijn getekend, met bouwhoogtes aangegeven waar de functies kunnen komen. En er zijn regels voor, waar moet groen komen, hoeveel groen moet er komen? Dit is wel redelijk het beeld wat het gaat worden, als het goed is.

De voorzitter: Het is redelijk gekaderd al. Dat is fijn. Even kijken. Zijn er nog andere vragen vanuit de commissie? Nee. Daar kan ik denk ook uit concluderen dat er geen behoefte is aan een tweede technische sessie, om nog meer toelichting hierop te krijgen. En dat wij het raadsvoorstel, wat richting de Agendacommissie gaat, afwachten. En dan gaan we dat op die manier behandelen, zoals het ook aan ons net is uitgelegd.

Dan nogmaals hartelijk dank aan beide planjuristen voor de heldere presentatie. En u allemaal bedankt voor de aandacht, op dit late tijdstip. Vergeet uw flesjes en glazen niet mee te nemen naar de pantry. En fijn avond.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2025.

De griffier,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

A.E.T. Wepster

De voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, featuring a large circular loop at the top and a series of fluid, connected strokes below.

P.A.C.M. van der Velden

